

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897-1932.

1935 Csütörtök, 1935. január 31.
25. szám.

Mumus-szerepben

A Magyar Párt egyik vezetőpolitikusa, Gyárfás Elemér dr. szenátor, ismételtén nyilatkozatot tett a parlamentben. A szenátor ugyanazokat a vádakot utasította vissza, amelyeket tizenhat év óta hangoztatnak a magyarság ellen, kitartóan, változatlanul, következetesen és az enyhülés legkisebb reménye nélkül. Egészen csodálatos és elszomorító az, hogy az erdélyi magyar sajtó, a Magyar Párt és a magyar parlamenti képviselők energiájának jó nagy részét az a küzdelem foglalja le és emészti fel, amelyet a folyton újból felsorakozó vádak ellen kell folytatniok. Egészen különös és aggasztó jelenség másrészt, hogy a romániai magyarság összes tényezőinek, hangadóinak és sajtójának minden igyekezete, hogy a többségi politikusokat tévedésükből kigyógyítsa, minden érve, amellyel állításaikat megdöntötte, nem volt elegendő ahhoz, hogy a támadásokat leszerelje, amelyek mindig visszatérnek, mindig újabb tápot keresnek maguknak és mindig találnak hitelt a közvéleményben.

Amit Gyárfás dr. mondott, azt elmondták már más erdélyi magyar politikusok is előtte és megírta számtalan ízben az erdélyi magyar sajtó. Mutassanak fel csak egyetlen egy tény, egyetlen egy cselekedetet, amely magán viseli az annyiszor hangoztatott Budapest-felé kacsintás kritériumát. Mutassanak fel az erdélyi magyarság életében olyan mozzanatot, amelyre a fellebbezhetetlen igazság bizonyító erejével rá lehet bizonyítani a gyanúsításokat és vádakot. Eddig csak vádak hangoztak el, de bizonyítani még egyetlen vádaskodó sem tudott, bizonyítani úgy, hogy annak meggyőző ereje előtt nekünk is meg kellett volna hajolni. Az, hogy védjük kulturánkat, nyelvünket, fajiságunkat, még nem irredentizmus, hanem egy kisebbségbe szakadt nemzetnek oly joga, amelyet szerződéses biztosítanak. És ezt tudják jól azok is, akik mégis támadnak, abból a feltevésből indulván ki, hogy nem lehet jó hazafi az, aki a magyarokat nem támogatja.

Már pedig mi azt hisszük, nem ezen múlik a hazafiság. A romániai magyarság, amelynek gazdasági ereje összeroppant, olyannyira, hogy gazdaságilag alig számít valamit, nem az a politikai „mumus“, akivel ijesztgetni kell a román közvéleményt ama rétegeit, amelyek hajlandók a közeledésre. Sajnos, éppen ezek az indokolatlan támadások akadályozzák meg azt, hogy ez a közeledés megtörténhessék és kialakuljon az országban a békének és megértésnek az a légköre, amelyre most nagy szükség van.

Hagyjanak fel már végre a méltatlan és jogtalan támadásokkal. Az erdélyi magyarság egyebet sem tesz, mint hogy nyugodt, kimért magatartásával, munkásságával, a trón és az állam törvényei iránt érzett tiszteletével bizonyítja megbízhatóságát. Ezt észrevenni nem volna nehéz. Csak akarni kell, — s most a kormányon a sor, hogy nyilatkozatában tegyen bizonyosságot elfogulatlanságáról, négy-öt millió kisebbségi román állampolgárral szemben.

A magyarság elleni vádaskodásokat visszautasította Gyárfás Elemér és leszögezte a szenátusban a romániai magyar kisebbség álláspontját

Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor történelmi jelentőségű nagy beszéde —

A szenátusban Gyárfás Elemér dr. magyarpárti szenátor szólalt fel és rámutat arra, hogy Popescu-Necsesti azzal vádolta meg a Magyar Pártot, hogy Budapest felé irányuló politikát folytat. Ez a vád nem állja meg a helyét. Kijelenti, hogy sem december 10-én elmondott beszédében, sem egyéb alkalmakkor elmondott beszédeiben nem állított olyan dolgokat, amelyeket Popescu-Necsesti adott a szájába. Miután ez a probléma és ezek az állítások a sajtó révén napirenden vannak, a következőket kívánja leszögezni:

„Hannu'ak'ellés' célzó kampány folyik“

— December 10-iki beszédemben, — amint az a szenátus jegyzőkönyvéből is kiténik, — rámutattam arra, hogy a magyarság minden következtetést levont, amikor román állampolgárrá lett. Ez azt jelenti, hogy a román közéletbe való bekapcsolódásunkkor tisztában voltunk azzal, hogy itt kell, hogy keressük és megtaláljuk elhelyezkedésünket, ennek az országnak keretén belül kell, hogy megtaláljuk népiünk megélhetési lehetőségét. Mindehhez hozzátettem akkor, hogy az elmúlt tizenhat esztendő során a magyar nép vezetői részéről egyetlen olyan gesztust sem tapasztalhatott senki, amely a fentiekkel ellenkeznék. Nem tudom megérteni, kinek az érdeke, hogy állandóan hangoztassa, miszerint a magyar népkisebbség Budapest felé irányuló politikát folytat? A román állammal szemben folytatott politikánkban semmi változás nem állott be. Az egész ellenünk irányuló kampánnyal kapcsolatosan le kell szögezmem, hogy ezt a hangulatkeltést célzó kampányt részünkről egyetlen gesztus sem tette indokolttá. Mindössze a velünk való bánásmód megváltoztatását kértük és azt, hogy a magyar népkisebbséggel szemben folytatott politikát függetlenítsék a nemzetközi politika eseményeitől. Tiltakoztunk az ellen, hogy nekünk, kisebbségeknek éreznünk kelljen: milyen ellentétek merülnek fel a nemzetközi politikában és fennhangon kértük, hogy a velünk kapcsolatosan követett politikát a belpolitikai helyzet diktálja. Hiszünk, hogy állandó loyális magatartásunk feljogosít erre bennünket.

Ezután Iamandi beszédével foglalkozott Gyárfás dr. Elmondja, hogy a miniszter azt a kijelentést tette, hogy bármilyen loyális nyilatkozatot is tesz a magyar kisebbség, a lelkiület nem változhat meg olyan gyorsan és a

budapesti orientáció megmarad. Gyárfás kijelentette, hogy

Iamandi összetéveszti a szentimentális elemet a politikai magatartással.

Nyilvánvaló, hogy egy nép, amely megérdemli ezt a nevet, sohasem felejt el származását és kulturáját.

Semmirekellők lennénk és nem érdemlünk meg az Önök tiszteletét — mondotta Gyárfás, — ha ezt eltagadnánk. De amikor egy nép vezetői megállapítják a követendő politika kereteit, tudniok kell számot adni a földrajzi adottságokról, az etnográfia-óról, a számarányról és a nemzetközi lehetőségről. Mi megcsináltuk ezt és éppen ezért mondtam december 10-ikén teljes őszinteséggel, hogy minden következtetéssel számot vetettünk, amikor ennek az országnak polgáraivá lettünk. Határozottan kérjük, hogy ez irányú nyilatkozatunkat minden kételkedés nélkül fogadják és hogy a kétségek jelszava alatt ne vonják meg azt a bánásmódot, amelyet megérdemlünk. Nemcsak a mi érdekünk, de a románság érdekei is megkívánják. (Általános taps.)

Iorga választ sürget a magyar felszólalásra

Iorga Miklós: A kormány képviselőjének szavát szeretném hallani ezzel a nyilatkozattal kapcsolatban, amit Gyárfás szenátor ur tett.

Nagyon fontos körülménynek tartom, hogy megjelenik valaki a magyar kisebbség nevében, aki szép és okos nyilatkozatot tesz. Ha Gyárfás szenátor ur őszinte volt — és nekünk semmi okunk sincs arra, hogy őszinteségében kételkedjünk, — gesztusa, amelyet a szenátus szószékén tett, elismerést és dicséretet érdemel azokkal szemben, akik szintén az ő nemzetéhez tartoznak, azonban más érzelmeik vannak és ezeket más formában nyilvánítják.

Megértem a kormány részéről a diszkréciót, azonban nem az érthetetlen hallgatásig.

Nistor munkaügyi miniszter: A kormány az alkalmas időpontban válaszol erre a nyilatkozatra.

Gyárfás Elemér dr. szenátor később a honvédelmi miniszterhez interpellációt intézett, amelyben kérte, hogy a volt osztrák-magyar hadsereg nyugdíjasai számára utoljára ki a nyugdíjat.

Lemondott Eckhardt Tibor, Magyarország genfi képviselője

Belpolitikai okok kényszerítették elhatározására. — Pártpolitikai állásfoglalás miatt lépett vissza Eckhardt

A nemzeti egységpárt megingathatatlanul tömörül Gömbös mögött

Budapestről jelentik: Eckhardt Tibor dr., a független kisközpárt vezére, ma levelet intézett Gömbös Gyula magyar miniszterelnökhöz, akinek bejelentéssel, hogy a nemzeti egységpárt tegnapi értekezletén lefolyt vita következtében, ezentúl nem áll módjában Magyarországot a Népszövetség előtt képviselni úgy, miként azt a múltban a kormány felkérésére vállalta. A Gömböshöz írott levél szövege a következő:

Igen tisztelt Barátom!

A múlt év derekán ismételt megbeszéléseink során az az egyöntetű felfogás alakult ki közöttünk, hogy a nemzet haladását és nyugodt fejlődését biztosító reformpolitika elengedhetetlen feltétele a titkos és becsületes választójog, amely köznegyugvást kell és a jelenlegi választójogból származó állandó surlódásokat és kiélezett pártpolitikai harcokat megszünteti. E belátás alapján esetleg megalkotandó választójog titkosságát és becsületes elérését illetően közöttünk teljes megegyezés jött létre. A Nemzeti Egységpártjában tegnap lefolyt vita arról győzött meg, hogy ez a közöttünk fennálló választójogi megegyezés nem könnyű, hanem inkább megnehezíti a reformnak a többségi párt által való elfogadását. Miután intenciód és elhatározásod szilárdsága iránt teljes bizalommal viseltetem, áthátva attól a barátságtól is, amely Hozzád ííz, arra kérek, tekintsd a közöttünk fennálló választójogi megállapodást teljes egészében tárgytalannak. Ezzel is elősegítenél ahajtom azt a célt, hogy a pártod tagjai az elkerülhetetlenül szükséges titkos és becsületes választójogot és az általad képviselt reformpolitikát hatalmi igényeik legcsekélyebb kockázata nélkül hozzák létre és rám, valamint a Független

Kisközpártra még ürügyként se hívathassanak akkor, ha a titkos választójog megvalósítása kerül szóba. Egyben már most nagybecsű tudomásodra hozom azt is, hogy a Nemzeti Egység Pártjában tegnap lefolyt vita következtében nem áll módomban a Népszövetség előtt Magyarországot többé képviselni úgy, miként azt a múlt évben a kormány felkérésére több ízben vállaltam volt és ez az elhatározásom vonatkozik természetesen azokra az ügyekre is, amelyeket eddig képviseltem, de amelyek teljes elintézését nem nyertek még. Ezzel az elhatározásommal is élet akarom vetni azoknak a tá-

másoknak, amelyek személyemen keresztül tulajdonképpen annak a politikának van szánva, amelyet Te képviselsz.

Változatlanul barátsággal és nagyrabecsüléssel

ECKHARDT, TIBOR.

A ma esti budapesti sajtó belpolitikai szenzációként közli Eckhardt Tibor lemondó levelét. A lapok lojális hangon írják az önzetlen lépésről, amelynek nyomán tovább tisztázódik a belpolitikai helyzet és azt írják, hogy a kétségtelenül barátságos hangú levél után olyan lényeges vita-anyag nincs a magyar miniszterelnök és azok között az egységes párti tagok között, akik főként Eckhardt belpolitikai megfontolásait támadták. A magyar miniszterelnök kijelentésével alapján semmi kétség sem fér ahhoz, hogy ő teljes mértékben továbbra is a Nemzeti Egység Pártjára támaszkodva akarja folytatni kormányzati tevékenységét és az sem kétségtelen, hogy ez a párt a tegnapi egyhangú bizalmi szavazás alapján támogatni fogja Gömbös reformpolitikáját és ha múltban segítette őt politikája megvalósításában, úgy a jövőben is támogatni fog mindent, hogy Gömbös Gyulát építő munkájában meg segíthesse.

Véresre sebezte gazdája leányait az elbocsájtott soproni béreslegény

Titokzatos dráma a jégveremben — A merénylő átvágta a saját nyakát

Sopronból jelentik: Különös eset tartja izgalomban a soproni Kiss-uca környékét. Steiner Lajos elbocsátotta szolgálataból Csigor Ferenc gazdasági cselédet. Csigor ma délután elbocsátása ellenre a ház körül ólalkodott és megleste, amikor Steiner Lajos Zsuzsa nevű 21 és Erzsébet nevű 14 esztendő leánya a jégverembe mentek. A férfi utánuk sietett és belülről bereteszte az ajtót. Csakhamar sikoltozás hallatszott a jégveremből és a két fiatal leány véresen támolgott ki a verem ajtaján.

Az udvaron tartózkodott bátyjuk, aki ré-

múltan vette észre, hogy a két leány melőlől patakzik a vér. Segítségért kiáltott és a házbeli gondoskodtak arról, hogy a lányokat kórházba szállítsák, ő pedig a veremhez sietett, amelynek ajtaja ekkor ismét be volt zárva. A lányok bátyja rendőröket hívott, ezek feltörték az ajtót és a veremben véresen találták meg a támadót. Csigor Ferenc a nála lévő beretvéval elvágta a nyakát. Őt is kórházba szállították, de kihallgatni még nem sikerült. A lányok közül különösen az idősebbik sérült meg súlyosan. A veremben történekről egyik sem akar vallani.

A kutyagyűlölő

Írta: RUDOLF ARBUTHNOT

Kutyákról folyt a beszélgetés. Mindenki előadott valami kutyahistóriát, mint ilyenkor szokás, egymásra licitálva a tulsásokban, amikor az öreg Ralson, egy rozoga szénszállító gőzös kapitánya, megszólalt az asztal végéről:

— A kutya és az ember közti viszonyban, — kezdte a vén rozmár rekedt hangján — nem a kutya hűsége a legcsodálatosabb, hanem az a magyarázhatatlan varázs, mivel ez az állat az ember szívébe tud lopódzni. Volt a hajómon olyan legénység, hogy még aludni is a revolveremmel a zsebemben feküdtem le, de a legvadabb verekedő is, akinek a lelkiismeretét öt világész kikötőben megszámlálhatatlan késelés terhelte, gyöngéden simogatta meg a hajó bozontos kis kutyáját, ha éjjel felkeltette az álmából, mert fázott és felugrott melléje a felvőhelyére.

Ezt mind ráhagytuk.

— Ralson kapitány bizonyára sok érdekes dolgot tudna nekünk kutyákról elmesélni, — jegyeztem meg — aki annyi idegen világot járt végig, sokat tapasztalhatott.

Az öreg tengerész szinte hálisan nézett rám és azonnal elkezdte a saját külön kutyatörténetét.

— Mint fiatal suhanc, első hajóutamra készültem. Atyám a hajójával még kis gyermekkoromban elsüllyedt s anyám remegett a gondolattól, hogy egyetlen gyermekére hasonló sors vár. Nehezen is nyugodott bele abba, hogy hajóinasnak véttem fel magam egy Dél-Amerikába induló nagy vitorlászajóra. Az indulásom előestéjén érthető módon, nagyon izgatott volt a hangulat, bár anyám nagy lelki erővel igyekezett magán uralkodni. Általában különös jellemű asszony volt. Gyengédséget sohase mutatott irányomban, de azért éreztem, hogy nagyon szeret, ami nála inkább mindenre kiterjedő gondosságban, mint szavakban jutott kifejezésre. Az utóbbi napokban köztünk mégis éles

nézeteltérés támadt. Egy viharos estén a kikötőben a nyomomba szegődött egy lompos, sárga kis kutya és elkísért hazáig. Amint a kapun bementem, elkezdte a kaput a lábával vakarni és viányogott. Behoztam magammal a konyhában, a tűzhely mellé telepedett le. Másnap már olyan otthonosan érezte magát, hogy egy zsiros csontot édesanyám ágyába, a párnák alá dugott el tartalékba és a szakadó esőből bejőve csatagosan a fogadószoza féltett pamlagára telepedett le.

Anyám kijelentette, hogy a kutyát el kell távolítani. Én azonban úgy éreztem, hogy ezt a bizalmat sugárzó barnaszemű kis állatot nem hagyhatom el, ha hozzám szegődött. Már lelki szemem előtt láttam, hogy milyen boldog ugatással és ugrándozással fog fogadni, ha első tengeri utamról hazatérek.

— Ha nem viszed ki a kutyát a kikötőbe és hajítod egy téglával a nyakán a tengerbe, szólok a szemetesnek, az majd elintézi a dolgát — ez volt anyám ultimátuma.

Sajnos, elragadtattam magam és keményen feleltem, végül pedig felugrottam, egy spárgát kötöttem a kutya nyakára és így kiáltottam fel:

— Ha ezzel szórakoztatod a fiadat az utolsó estén, én nem bánom. Elviszem a nyomorultat és bedobom a tengerbe.

Azzal elindultam a kutyával és becsaptam magam után az ajtót. A konyhán áthaladva, megpillantottam anyám két rézvasalóját. Két öngyűrű darab volt, fénylett, mint az arany, mert a tisztaság anyám szenvedélye volt. A rézvasaló bosszúállás hajtotta — megragadtam és magammal vittem, hogy ha ma títáni szegény kutyánkat, ezeket a kutyákra.

A kikötőben a vén uccaseprővel találkoztam, aki nagyon szeretett, mert valamikor atyámján matróz volt. Elpanaszoltam a bajomat, az öreg furlangosan vigyorogva így szólt:

— A maga anyja nagy kutyagyűlölő. Szegény boldogult atyját is kéyszerítette, hogy a kutya

ját a tengerbe dobja, de az öreg ur... Isten nyugosztalja... úgy kötötte a téglát a kutya nyakára, hogy amint a vízbe dobta az állatot, a téglát leoldódott és a kutya kiuzott. Reggel már újra ott ült a ház küszöbén s az anyja kénytelen volt a megváltozhatatlanba belenyugodni.

Az ötlet nagyon tetszett nekem. Az öreg lebeszélte arról, hogy az értékes rézvasalókat a kutya nyakára kössem, tehát elhatároztam, hogy majd visszacsémpézem a konyhába. Addig is öreg barátom bódéjában hagytam. A kutya az egész idő alatt velem szemben ült a part kövén és az arcomat tanulmányozta, mintha sejtette volna, hogy rosszban töröm a fejemet. Amikor azután egy lökessel beröpítettem a vízbe, azonnal uszni kezdett, egy távolabbi lépcsőhöz érve, kirohant a partra és nyomtalanul eltűnt.

Elindultam haza.

Nagyon bántott, hogy anyámtól haraggal válok el. A két vasalót a folyosó egy sarkában letettem és benyitottam a szobába. Meglepetten láttam hogy a kis bozontos kutyám anyám ölében ül és szegény anyám egy vastag ronggyal törölgeti, szárítja vizeitől csepegő bundáját. Amint beléptem, a kis állat a kutya nem haragtartó kedvességével, vidáman ugatva üdvözölt. Anyám elpirult, mint egy fiatal leány és zavartan mondta:

— Ugyilátszik leesett a téglát szegény állat nyakáról és kimenekülve, ide jött vissza — és mosolyogva tette hozzá — szegény apád is ilyen ügyetlenül kötötte a kutya nyakára a téglát... Hogy az ilyesmi mennyire átöröklődik...

Megszégyenülve sompolyogtam ki a szobából és a két vasalót visszacsémpéztem a helyére. Anyám többé nem beszélt az esetről és gyengédséggel váltunk el egymástól.

Amikor nyolc hónappal később első tengeri utamról visszatértem, anyám a kikötőben a kutya mellett fogadott. A kis állat úgy elhízott, hogy a vadonutuj, szép nyaklánc megfeszült, az az öreg lompos kis állat „kutyagyűlölő”

Prága kinos szenzációja: egy nagyszabású utlevél- és kitüntetés-hamisító bünszövetkezet leleplezése

A maffiába jóhiszeműen belekeveredett Trcka szenátor öngyilkosságának okára is rávilágított a leleplezés

Prágából jelentik: Óriási és kinos szenzációt keltett a csehszlovák fővárosban az a leleplezés, melyet kedden hozott nyilvánosságra a rendőrség. Hosszas nyomozás után nyomára jött a rendőrség, hogy egy titkos szervezet üzemszerű berendezéssel hamis utleveleket és hamis külföldi kitüntetések gyárt. A leleplezés annál kinosabb feltűnést keltett, mert a leleplezett szervezetnek csaknem minden tagja előkelő politikus és ismert közéleti vezetőegység.

A rendőrség letartóztatta *Palek* tanárt, a brünni kereskedelmi akadémia professzorát, aki rendőrségi kihallgatása során töredelmesen beismerte, hogy a csaló üzelmekkel foglalkozó szervezet élén állott. A szervezet hamis utleveleken kívül leginkább pápai lovagrendekkel kereskedett.

A társaságot *Luffi Anton*, eddig még meg nem állapított nemzetiségű, a Balkánról származó fiatalember alapította, aki albán konzulnak adta ki magát. A szervezet eleinte csak albán utlevelek kiállításával foglalkozott s egy ilyen hamis utlevélért háromezer csehekronát kért. Az utóbbi időben többen keresték fel a szervezetet olyan egyének, akik Amerikába szerettek volna utazni, de törvényes úton nem juthattak utlevélhez.

A nagyszabású hamisításokkal foglalkozó társaságot a londoni rendőrség átirata folytán leleplezték le. Történt ugyanis, hogy egy prágai tisztviselőt, aki a hamisító társaság által kiállított utlevéllel szándékozott Amerikába utazni, a londoni rendőrség letartóztatta. A kihallgatás alkalmával elmondta a letartóztatott, hogy az utlevelet Prágában állították ki számára. A londoni rendőrség átirata, amelyet a prágai rendőrségnek küldött, már határozott

gyanúval illette a hamisító szervezetet s egyes tagjait névszerint is megemlítette.

Amikor a rendőrség le akarta tartóztatni, *Luffi Anton* megszökött. *Luffi házizgazdáját*, akit *Kasartnak* hívnak,

éppen abban a pillanatban sikerült a rendőrségnek letartóztatnia, amikor repülőgépen szintén szökni akart. A szervezet leleplezése világosságot vetett *Trcka* szenátor tragikus és rejtélyes öngyilkosságának okaira is.

Megállapította ugyanis a nyomozás, hogy *Trcka* szenátor, aki kiválóan egyenes jellemű ember volt, szintén tagja volt a hamisító szervezetnek, de annak működésében teljesen jóhi-

Törvénytelen a nemzeti munkavédelem kérdőívének nemzetiségi rovata

A magyar parlamenti csoport országos jellegű állásfoglalásai — Senki nemzetiségét nem döntheti el a munkaadója

Minisztertanács elé viszi a Magyar Párt az elbocsájtott postások és más közalkalmazottak ügyét

BUCURESTIBŐL jelentik: A magyar parlamenti csoport foglalkozott a nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtási utasítását megelőző körrendelettel és megállapította, hogy a szöveg nem ellenkezik a törvénnyel és nem veszélyeztet azoknak a kisebbségi magánalkalmazottaknak helyzetét, akiknek román állampolgár-

ságuk kifogástalan. A rendelethez mellékelt szöveg minta rovata azonban (origina etnica) az alkalmazottak nemzetiségét írtatja, ez a kívánság törvénytelen és a rovat kitöltése nem kötelező. A nemzetiséget az iskolai beiratásnál sem kell bevallani és így méltánytalan lenne, hogy ebben a kérdésben a munkaadó önkényesen dönthesse.

Az elbocsátásra ítélt, vagy már elbocsátott kisebbségi postások ügyében, a párt parlamenti csoportjának tagjai, már a múlt hét folyamán eljárak *Franašovič* miniszternél, aki azonban azt válaszolta, hogy az intézkedések nem tőle származnak, ennélfogva nem áll módjában azokon változtatni. Egyetlen mód, ha a miniszterelnökhöz fordulnak, hogy ő terjessze az ügyet minisztertanács elé.

A küldöttség tudtára adta a miniszternek, hogy a fegyelmi határozattal szerzett jogaitól megfosztott postások feltétlenül közigazgatási pereket indítanak a kincstár ellen és jogaik megvédésére mindent elkövetnek, annál is inkább, mert a nyugdíjkegyszint előreláthatólag a törvénynek a korhatárra vonatkozó szakasza alapján igyekszik majd kibújni a nyugdíjemállapítás alól. Az elbocsátottak tehát csakis betegség esetén (infirmate) juthatnának hozzá az 57 életévük betöltése előtt nyugdíjleltményeikhez.

A miniszter kijelentette, hogy ezeket a körülményeket még a minisztertanács is megtárgyalja. A miniszterelnök betegsége való tekintettel, a párt további akciója csak néhány nap múlva folytatódik, amely akció felőleli az állásukban veszélyeztetett, vagy már elbocsátott összes közalkalmazottak ügyét.

A világ százegy nagyrabbija hozott döntést egy bucuresti-i mérnök házassága ügyében

A cernauti-i főrabbi nem volt hajlandó hozzájárulni a váláshoz — A nagyszinódus felbontotta a mérnök házasságát

Bucurestiből jelentik: Fejtűnést-keltő eset foglalkoztatja a főváros zsidóságát. Évtizedek során nem fordult elő hasonló ügy, amelynek középpontjában egy ismert bucuresti-i mérnök áll, az ország közgazdasági életének egyik neves faktora. A mérnök néhány évvel ezelőtt házasodott meg, egy cernauti-i milliomas leányát vette el. Az ifjú feleség már a házasság első évében súlyos idegbetegséget kapott és azóta az egyik bucuresti-i idegszaktanatórium lakója. Néhány hónappal ezelőtt a szakértő orvosok közölték a mérnökkel a leújtó verdiktet: a fiatal uriaszony többé nem gyógyulhat meg. És ennek nyomán a mérnök megindította a válópert, amely a polgári hatóságok előtt befejezést is nyert: a törvényszék felbontotta a házasságot.

A mérnök azonban vallásos zsidó, aki egyházi házasságot is kötött. A cernauti-i főrabbi elutasította a kérvényt. Indokolásában közölte, hogy még a tizenegyedik században határozatot hozott a szinódus, amely kimondta, hogy az egyházi házasságot csak mindkét fél jóváhagyásával lehet felbontani. Ha bármelyik fél ellenzi a válást, úgy azt feltétlenül el kell utasítani. Az pedig, aki egyházi jóváhagyás nélkül másodszor polgári házasságot köt — egyházi átok alá kerül. A mérnök

kétségbeesetten vette tudomásul a helyzetet, mert felesége elméleti állapota lehetetlenné tette, hogy hozzájárulását megszerezze. Egyházi tudósokhoz fordult, akik hosszas tanulmányozás után megtalálták a formulát: a százegy nagyrabbiból álló szinódus elé kell vinni az ügyet. Ezek a nagyrabbik azonban a világ minden részében élnek és a mai időkben szinte lehetetlen feladat őket egy városba összehozni. Hamarosan erre is megoldást találtak: körözvényt szerkesztettek, amelyben részletesen leírták az esetet és az illető nagyrabbi választát kérték: felbontható-e a házasság, vagy sem. A körözvényből tizenegy példányt az országban küldtek szét. 25-öt Amerikába, 30-at Palesztinába, hatot Belgiumba, tizet Lengyelországba, háromat Magyarországra, hatot Hollandiába, egyet Berlinbe, kettőt Franciaországba, kettőt Jugoszláviába és ötöt Csehszlovákiába.

Egymás után érkeztek be a válaszok a cernauti-i főrabbihoz. Néhány nappal ezelőtt futottak be az utolsók és megállapítást nyert, hogy mind a százegy nagyrabbi hozzájárult a mérnök házasságának felbontásához. A szinódusi határozat alapján a bucovinai nagyrabbi tanácsa, dr. *Márk* cernauti-i főrabbi elnökletével tegnap összeült és kimondta a mérnök házasságának felbontását.

INFLUENZA

el'én
a leghatásosabb langyos tejjel keverve a
Málnási Mária gyógyviz

Fólerakat:

518

Kardos Miklós utódai
Str. Eminescu No. 16. Telefon 6--86.

szeműen vett részt. Meg volt győződve arról, hogy a szervezetnek tényleg jogában áll az utlevelek kiállítására és a külföldi kitüntetések „közvetítése”. Mikor rájött arra, hogy kikkel áll szemben, nem volt többé bátor arra, hogy a társaságot leleplezze a hatóságok előtt s úgy érezte, számára nincs más menekülés, mint a halál.

A kinos szenzációt keltő ügyben, mely lázas izgalomban tartja a csehszlovák közvéleményt, még nem fejeződtek be a nyomozások. A rendőrség még nagy leleplezéseket és rendkívüli meglepetéseket helyez kilátásba.

CORSO — MOZGO

MA

5, negyed 8 és negyed 10 órakor

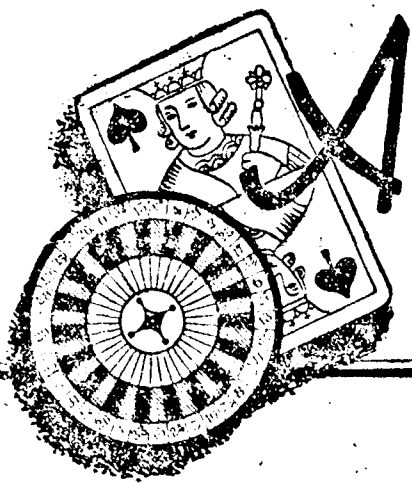
Keltős műsor:

IRENE DUNNE és RICARDO CORTEZ

Felvérű hestiók.

CHARLY a HÖS.

Jön: ELIZABET BERGNER legújabb filmje:
A NAGY SZENVEDÉLY

Paál Józ
RIPORT-
REGÉNYE

láthatatlan birodalom

A hazardjátékoknak is van tudománya

Amíg a nasi-vasi eljutott a baccarat-ig — Páris és London titkos kártyabarlángjai

(Copyright by Józ Paál. Utánnomás tilos.)

Molnár Ferenc új darabja, az *Ismeretlen lány* azzal kezdődik, hogy a trieszti milliomas megjelenik társaságával a kikötői lebujban és ott elmeseleli a nagy kártyacsata lefolyását. Hatalmas összegezt nyert, mert „bevágott ötre...” A pik négyest húzta és a pointör nyolcával szemben — kilenc volt. Megnyerte a tétet...

Történetesen tudom, hogy ez a kártyacsata valóban megtörtént Triesztben, aminthogy az *Ismeretlen lány* története nem az író agyában ki-termelt történet. Szegény Annának — az életben Montanelli Lyanak hívták azt a lánypártót, — azért kellett meghalnia, mert a kegyelmes ur ötre bevágott... Ha nem vág be: a füstös levegőjű csapszék pillangója sohasem kerül a finom osztrák szanatóriumba, nem vágyódik vidéki kastély levendula illatú, kékre festett hálószobájába és — életben marad...

...És vajon hányan maradtak volna életben, ha előkelő kaszinók és külvárosi tripok baccasztalai mellett nem merül fel léptenyomon az *ötös bevágás örök problémája*...

Mik voltak a kártya őskorában a hazardjátékok? Igazán nem tudom. Vastag könyvekben nyomuknak kell lenni, de nem kutattam utánuk. A múlt század híres hazardjátékai voltak a ferbli, fáraó, játszották a „halber zwölft“-et, a viritós, nyílt ferblit, a „csöndes“-t, kedvelt játék volt a bésiquié, „Rubicon“-alakjában is, utánuk következett a toti — erősen divatos most is Erdélyben — de aztán mindent eisöpörtek a makaó, baccarat, chemin de fer, póker, rulett és a trente et quarante, amelyet Monte Carlo alapítója Francois Blanc kreált a múlt század elején azért, hogy a mozgalmas rulett mellett higgadtabb játékosainak egy „csendesebb, egyszerűbb“ csemegével is szolgáljon.

A hazardjátékok sztárja, rulettén kívül a bac-

lapot vennie. Ez bakk-szabály! Ha pontjainak száma öt és a bankárnak nincsen slágere, akkor tetszésétől függ: vesz-e még egy lapot.

A legtöbb játékos ilyenkor egy pillanattal gondolkodik...

...Mert ez a döntő probléma...

Babonás játékosok azt tartják, hogy az ötös bevágástól függ a további játszmák sorsa. Az ötös bevágás dönti el: a bankár oldalára kerül a szerencse, vagy pedig a pointör mellett marad. A nagy játékosokat két csoportba lehet sorozni: az

Bakk-asztal egy osztrák kaszinó „Salon privé“-jében.

egyikbe tartoznak, akik megállnak ötre, a másikba azok, akik bevágnak.

Szemere Miklós mindig bevágott.

Gályi Lajos megállt.

Deauvilleben előfordult egyszer, hogy egy játékos, amikor meglátta, hogy ötje van, lecsapta a lapokat és kirohant a kaszinóból. Küldöttség ment utána, de nem ment vissza. A kibicékből bizottság alakult, amely szavazás útján döntötte el — a kibicék erősen érdekelve voltak a tétnél — bevágnak-e. Bevágtak. El is vesztették a coup-t...

Azt mondja* egy francia közmondás:

La cagnotte mange le banquier, le banquier mange le pont et le pont — ne mange rien. Magyarra lefordítva ez annyit jelent:

A pinka megeszi a bankárt, a bankár megeszi a játékost és — a játékos nem eszik semmit...

A közmondásnak igaza van.

Cannesben, az *Ambassadeurban* figyeltem meg egyszer: történetesen ugyanaz a társaság játszott hajnal felé. Ritkán szokott ez előfordulni. Chemin de fer ment. Mindenki nyert és — reggel felé már

nem volt az embereknek pénzük. A számítás egyszerű, akárcsak az egyszerű. Minden induló bankból leszedi a pinka a maga percenijét és százalékat von le a nyerésből is. Mondjuk ez a százalék „csak“ öt percent. Ez azt jelenti, hogyha — elméletben — husz ember játszik, mindegyiknél tízezer frank van és a kétszáz ezer frank huszszor fordul meg az asztalon — egy óra sem kell hozzá „teljes üzem“ esetén — akkor husz forduló után az egész pénz már a pinka moloch-gyomrába vándorolt. A gyakorlatban ez azért nincs mindig így, mert a játék alatt a játékosok serege állandóan változik, a nyerők kimennek, visszavonulnak, a vesztek letörnek, új „erődítés“ érkezik, változik minden, csak egy marad teljes biztonságban az asztalon: a pinka tartalma...

A pinka jövedelme kiszámíthatatlan.

Politikára is telik belőle és a művészetek istápolására. Ki tudná megmondani, hány választást finanszíroztak már a pinka bevételeiből. És a pinkából fizetik azokat a kiváló művészeket, akik énekelnek a kaszinók vendégei előtt. De sokszor

A baccarat legnagyobb problémája: az ötös bevágás...

fizették már Carusot és Jeritzát a pinkából...

Azokat az elegáns hölgyeket és urakat, akik gazdag külföldinek „kedvet csinálnak“ egy kis játékhoz. A pinkának mindegy, hogy ki nyer és ki veszít, egy bizonyos: a pinka csak nyerhet...

A nagy városok telistele vannak hazardklubokkal. Csikágó kártyabarlángjaiból részesedést kap a rendőrség. Általában a nagy városok rendőrsége megtüri ezeket a titkos klubokat abból a szempontból indulva ki, hogy így legalább együtt látja az alvilágot és ha valakit keres, nem kell messzire mennie. Az első játékbarlangot Párisban Madame Soisson — XIV. Lajos egyik udvarhölgye alapította, aztán a játékbarlangok száma hallatlanul elszaporodott. Ma is rengeteg játékbarlang van Párisban, de Londonban sokkal nagyobb a számuk. Itt még ma is százezer — fontban! — cserélnék gazdát minden éjszaka. Ezeknek a kluboknak még a politikai életben is nagy a szerepük és annak idején nyíltan beszéltek róla, hogy VII. Eduard — welszi herceg korában — szívesen kereste fel az éjszaka játékbarlangjait.

A hazardnak egész tudománya van.

Könyvtárákra rugó irodalma.

Könyvek foglalkoznak az ötös bevágás problémájával.

Mi a hazardjáték?

A büntető-törvény azt mondja: „Szerencsejáték az, amelyben a nyereség, vagy veszteség ki-

zárólag a véletlentől függ...”

A Nemzeti Casino alapszabályainak második paragrafusa — nyomban Széchenyi István gróf emlékének megörökítése után — így szól: „A kaszinó helyiségeiben tilos minden szerencsejáték”. Nem árulok el titkot, ha megírom, hogy a Nemzeti Casino helyiségeiben folytak le a múlt század legnagyobb kártyacsatái. A bakkasztalon néha száz-ezres tétek heverték. Igaz, hogy itt a baccot nem tekintették sohasem szerencsejátéknak...

És effelől lehet is vitatkozni.

Az alsós csak nem hazardjáték? És Szemző Gyusziról mesélik, hogy egyszer Budapestről Bácsalósban. Igaz, hogy poinját kétszáz dollárt nyert alsósban. Igaz, hogy poinját kétszáz dollárba játszotta. Még csak nem is volt olyan nagy a differencia.

Lehetett volna nagyobb is...

Offizielle Casino-Zeitung

Journal officiel du Casino

A Kaszinó hivatalos lapja

carat és a chemin de fer. Lényegében egyforma mind a kettő. Az egyiknél lícitálásra adják ki a bankot, a másiknál a bankadás joga balról jobbra megy. Két lapot kap a játékos és a bankár egyaránt és az nyer, akinek pontszáma közelebb van a kilenchez. Ha a játékosnak kettője, hárma, vagy négye van: „be kell vágni“, vagyis kell még egy

a bankár megeszi a játékost és — a játékos nem eszik semmit...

A közmondásnak igaza van.

Cannesben, az *Ambassadeurban* figyeltem meg egyszer: történetesen ugyanaz a társaság játszott hajnal felé. Ritkán szokott ez előfordulni. Chemin de fer ment. Mindenki nyert és — reggel felé már

A náthajárvány miatt

elhalasztották a bucaresti-i postai kémkedés bünpörének főtárgyalását

Megbetegedett az esküdtszék elnöke — Négy vádlottat szabadlábrahelyezett a bíróság

Bucurestiből jelentik: Napok óta folyik a bucaresti-i esküdtszék előtt a postai kémkedés bünpörének főtárgyalása. Az eddigi tárgyalások során a tanúk nagyrészt kihallgatták, ma azonban váratlan akadály miatt el kellett halasztani a főtárgyalást: D. G. Popescu, az esküdtszék elnöke megbetegedett a járványos náthalázban. A mai tárgyaláson Constantinescu helyettes elnök közölte, hogy március 8-ikára halasztották a főtárgyalást. A vádlottak ekkor szabadlábrahelyezési kérték, aminek a bíróság részben helyt is adott, amennyiben Stancovot, Ignatovot, Makedonovot és Jordanovot szabadlábra helyezte, míg a társaság vezetői: Tevekelew, Jelescov és Daciu továbbra is letartóztatásban maradnak.

Ujabb bűnügy indult meg a milliós Flamm-hagyatékek körül

Rejtélyek kétmillió lej értékű cukorgyári részvényt körül — Bünvádi tel-
jelentést tett az elhunyt aradi vállalkozó özvegye — Hat üres levélpapír titka

Budapestben vannak a harc középpontjában levő részvények

Esztendő óta folyik az elkecsereedett küzdelem egy elhunyt aradi vállalkozó milliós vagyonaért, amely körül bűnügyi eljárások és polgári perek egész sorozata indult meg. A harc ma újabb fázisához érkezett azzal a kétségtelenül érdekes bünvádi feljelentéssel, amelyet néhány nappal ezelőtt nyújtottak be az aradi ügyészségen és amely ma a vizsgálóbíró előtt fekszik. Az ügy részletei a következők:

Néhány évvel ezelőtt halt meg Aradon Flamm Miksa vállalkozó, aki jelentős vagyont hagyott hátra. Még jóformán el sem temették a vállalkozót, a családban máris megindult a küzdelem: az elhunyt testvérei és az özvegy között, — aki kiskorú gyermekének érdekeit védi — és akinek jogait a család többi tagjai mindenáron el akarták vitatni. Hamarosan bünvádi utra terelődtek az örökség birtokáért folyó küzdelmek és heteken keresztül folytak minden irányban a vizsgálatok, amelyek még Magyarországra is áttérjessztek. Hosszu ideig csend uralkodott Flamm Miksa hagyatékának ügye körül, míg most újabban ismét teljes erővel lángolt fel a harc. S a szenzációszámba menő fejleményekből derül ki, hogy a hagyatékek igényelői valószínűleg detektív munkát végeztek a szélcsend hónapjai alatt, hogy úymódon derítsenek világosságot a még homályos részletekre.

Vádat az elhunyt öccse ellen

Néhány nappal ezelőtt Flamm Miksa volt özvegy dr. Cotioiu Romul ügyvéd útján bünvádi feljelentést nyújtott be az aradi ügyészségen. Feljelentésében megállapította, hogy néhai Flamm Miksa öccse, Flamm Róbert az elhunyt tulajdonát képezett magyar cukoripari és más részvényekre vonatkozólag kijelentette, hogy azok az ő tulajdonát képezik, illetve, hogy bátyja halála előtt nála zálogba helyezte el. Ezzel szemben a feljelentő uriaszony leszögezi feljelentésében, hogy

a körülbelül két millió lejt érő részvények sohasem voltak Flamm Róbert tulajdonában, azokat sohasem helyezték nála zálogba, sőt ma sincsenek nála, hanem az elhunyt Budapesten lakó nővérénél, dr. Hódy Gyulánénál fekszenek őrizetben.

Ezeket a részvényeket — állapítja meg a feljelentés — Flamm Miksa még életében Budapesten tartotta és főként arra használta fel, hogy egyes üzletkötéseinek, ahol biztosítékra volt szükség, garanciaképpen letétbe helyezte őket különböző pénzintézeteknél. Halála előtt kivette az egyik bankból a részvénytárcsát és nővéreire bízta megőrzés végett. Ezek tehát a hagyatékek jelentős részét képezik és nem tulaj-

doníthatók el. A feljelentés arra kéri a bünügyi hatóságokat, hogy indítsák meg az ügyben a vizsgálatot. Az ügyészség eleget is tett eme kérésnek és jelenleg az akták Tiplea vizsgálóbírónál, a második számú vizsgálóbírói kabinet vezetőjénél fekszenek.

Az aradi bünügyi vizsgálatról függetlenül külön bűnügy folyik a részvények miatt Budapesten is, úgy hogy a harc egyszerre két fronton, az aradi és a magyarországi büntetőhatóságok előtt indul meg a milliós értékekért. A Budapestben levő részvények egyelőre egy bank trezorjában fekszenek és az ottani ügyészség rendelkezésére senkinek nem állhatnak leltük, még dr. Hódiné sem, akinek őrizetére annak idején rábízták az értékpapírokat, mindaddig, amíg meg nem állapítják, ki a jogszerinti birtokos.

Az irodakisasszony is perel

A véletlen úgy hozta, hogy a mai napon érdekes polgári tárgyalás folyt le az aradi törvényszék harmadik szekciójának Mager-Spornic-tanácsánál és ez az ügy különös módon kapcsolódik be a Flamm-hagyatékekért folyó küzdelembe. Az elhunyt vállalkozó volt irodakisasszonya, Czagányi Margit pert indított az örökösök ellen felmondási idő, túlórázás és elmaradt szabadság címén kérve 106 ezer lejt. Az aradi írásbírósa tárgyalta elsőfokon a pert és 23 ezer lejt ítelt meg. Fellebbezés folytán került az ügy a törvényszék elé, ahol több tárgyaláson keresztül hallgatták ki a tanukat. Az örökösök jogi képviselőjének álláspontja szerint túlórázás címén a hivatalnoknő nem követelhet semmit sen, mert a szabályzatok nem engedik meg a tisztviselőknek az este hét órán túl történő munkát. Nem követelhet tehát senkinek honoráriumot — egy kihágás elkövetéséért. Czagányi Margit reprezentánsa viszont arra az álláspontra helyezkedett, hogy véghezvitt munkát mindenképpen honorálni kell. A polgári per folyamán azután egy érdekes részlet merült fel, amely a bűnügyben is szerepet fog játszani. Kiderült ugyanis, hogy Flamm Miksa, aki korlátozott megbízott tisztviselőjében, névalírásával ellátott üres levélpapírokat bízott hivatalnoknőjére, azzal a megbízással, hogy szükség esetén és távollétében használja fel. A hagyatéki leltározás alkalmával

négy ilyen üres levélpapírt találtak, az egyik borítékban azonban Flamm Miksa sajátkezű írása szerepelt, amelyből kiderült, hogy a vállalkozó tíz üres, de aláírásával ellátott levélpapírt bízott, utólagos elszámolásra Czagányi Margitra.

Izzadni — izzadni
izzadni

ez a legfontosabb minden náthaláznál (grippánál), tehát — már a betegség első jeleinél — szedjen azonnal aszpirin-tablettákat. Ne feledjen el orvostól is tanácsot kérni!

ASPIRIN

minden tablettán rajta van a Bayer-kereszt

Az érdekeltek álláspontja szerint a bűnügy folyamán kell kiderülnie, mi történt a hiányzó hat levélpapírral és hogyan, milyen célra használták azokat fel. A polgári perben egyébként, amelyet Czagányi Margit indított, a törvényszék február 6-ikán hoz ítéletet.

A milliós örökség körül tehát újult erővel folyik a küzdelem és beavatott körökben kíváncsian találgatják az előreláthatóan izgalmas és érdekes fejleményeket.

Romantikus regény a szovjet vémségei között

Románia felé szökött Zinovjevnek a börtönből kiszabadított titkárnője.

London. A Daily Express jelenti Moszkvából, hogy ott letartóztatták a GPU egyik vezetőjét, Kalgant, akit azzal vádolnak, hogy összejárt a Zinovjev-féle ellenforradalmi társaság egyes tagjaival. Kalgan ugyanis egyik irányítója volt annak a nyomozásnak, amely Zinovjev és Kamanev hívei ellen indult és a vizsgálat folyamán letartóztatták Zinovjev 19 éves, feltűnő szépségű titkárnőjét is. Ez a fiatal leány nagyon megtetszett Kalgannak, aki több ízben maga elé rendelte a fogházból kihallgatásra és közben beleszeretett a leányba. A leány kérésére Kalgan elhatározta, hogy törvénytelen uton megszöktesse a fogházból. Egy kihallgatás alkalmával hamis okmányokat és revolvert adott át neki. A titkárnő a következő éjszaka agyonlőtte fegyverét és megszökött. A hamis papírok segítségével állítólag Románia felé menekült. Kalgant, amikor kipattant az eset, letartóztatták.

CENTRAL: 5, 7 $\frac{1}{4}$, és 9 $\frac{1}{4}$ óraker.

Gaál Franciska legújabb vigjátéklágere

„Péter”

FELIX BRESSART, HANS JARAY,
OTTO WALLBURG.

A n. 6. közönség felkérteik jegyekről elővételben gondoskodni!

SELECT: Ma utóljára!
5, 7 $\frac{1}{4}$, és 9 $\frac{1}{4}$ óraker

A nők ura.

Zenes vigjáték, főszerepekben:

JAMES CAGNEY MARGARET LINDSAY.

Jön: Richard Barthelmess látványos nagy filmje:

A vérengzés.

HIREK

IDOPROGNÓZIS: Mérsékelt északi szél, egy-két helyen futóeső, vagy havazás. A hőmérséklet alig változik.

Letette esküjét az új moldovai metropolita, Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt fél 11 órakor a metropolitai palotában Cristea Miron patriarcha elnökletével a szent szinodus ülést tartott, amelyen Gurie, Ghenadie és az új moldovai metropolita, valamint több püspök vett részt. A szinodus ülésének befejezése után délelőtt 11 órakor a főpapok ünnepélyes menetet képezve vonultak fel a Calea Victoriein át a királyi palotába. A trónteremben a kormány tagjai és a hatóságok fejei várták a főpapokat. Néhány perc múlva a királyhimnusz hangja: mellett Károly király belépett a trónterembe. Ezután Lapedatu kultuszminiszter felolvasta a királyi dekrétumot, majd átnyújtotta a díszes pásztorbotot, miközben az énekkar egyházi dalokat adott elő. Több beszéd elhangzása után a beiktató ünnepség véget ért.

A belöldi hadiipar érdekében. Bucurestiből jelentik: Károly király tegnap kihallgatáson fogadta a resitai művek igazgató-tanácsát. A küldöttséget Baliff tábornok vezette és tagjai voltak Busila, valamint Savescu igazgatók. Memorandumot nyújtottak át az uralkodónak, akinek figyelmét felhívták arra, hogy a Skoda-gyár által szállítandó hadianyag egy részét a Resita-művek is elkészíthetik és arra kérték a királyt, hogy a rendelést osszák meg a Skoda-gyár és a Resita-művek között.

Iorga Olaszországba utazik. Bucurestiből jelentik: Iorga professzor a jövő hét folyamán külföldre utazik, Firenzébe és Rómába utazik, majd Párisba megy, ahol több előadást fog tartani. A professzor külföldi útja több hetet vesz igénybe.

Újra havazik. Bucurestiből jelentik: Ma éjszaka az egész országban ismét megindult a havazás. A havazás igen kiadós és Bucurestiben délig elég jelentékeny hőmenyiség esett, ennek ellenére azonban a fővárosban nem történt akadály a forgalom lebonyolításában. A vonatok is rendszeresen érkeztek Bucurestibe.

A nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottsági ülése. Bucurestiből jelentik: A nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottsága ma délelőtt a párt helyiségében Mihalache elnökletével összeült. Résztvettek az ülésen Vaida, Lupu, Mironescu, Madgearu, Pan Halipa, Costachescu és még számosan. Maniu — mint előrelátható volt — az értekezleten nem vett részt. Vaida az erdélyi tagozatok helyzetével foglalkozva, arra kérte a vezetőséget, hogy hagyja jóvá az egyes szervezetekben hozott kizárási határozatokat. Hoszas vita után a végleges döntést elhalasztották. Vaida és Mihalache ma reggeli találkozásával kapcsolatosan hirtér jár, hogy a két politikusk megállapodásra jutott. Vaida biztosította a saját számára a szabad kezet, már ami az erdélyi szervezetek vezetését illeti. Vaida tehát az erdélyi tagozatok ujászervezésénél úgy járt el, ahogyan azt a legjobbnak látja. Az erdélyi pártvezér kijelentette Mihalachenak, hogy az új programtervezettel tökéletesen egyetért. Vaida és Mihalache megegyezése következtében az állandó választmány valószínűleg nem is foglalkozik Tilea sibiui beszédével.

Forradalom Braziliában. Montevideoból jelentik: A kormánycsapatok bombavető repülőgépei Corolargo és Tacosrembo városokban bombázták a felkelőket, akik közül négyet megölték, hetet megsebesítettek. Ugyanekkor a kormánycsapatok számos foglyot is ejtettek. Montevideóban 43 személyt tartóztattak le.

A Rákosi-ügy mai főtárgyalása. Budapestről jelentik: A Rákosi-per tárgyalásán ma Kratochwill Károly nyugalmazott altábornagyot, a székely hadosztály volt főparancsnokát hallgatták ki. Az altábornagy részletes vallomást adott Erdély kiürítéséről és az erdélyi székely hadosztály működéséről. Kratochwill után a bíróság Németh Ödön törvényszéki orvosszakértőt hallgatta ki, aki elmondta, hogy Rákosi a konvencionális társadalmi formákat megtartja ugyan, de fölényesen viselkedik. Rendellenes tünetek nem mutatkoznak rajta és beszámítható. A bíróság ezután szünetet rendelt el.

Borzalmas robbanás egy mandzsu löszraktárban. Sanghaiból jelentik: A cinovi mandzsu municioraktárban egy munkás vigyázatlansága következtében borzalmas robbanás történt. Nemcsak a municioraktár dőlt össze, hanem a környéken levő házak is beomlottak. A robbanás következtében 11 ember meghalt, továbbá 15 katonai és 18 polgári személy megsebesült.

Bejan Romulus dr. rendőrkezes Aradon marad. A napokban egyes bucaresti-i lapjelentések nyomán olyan hírek terjedtek el Aradon, hogy Bejan Romulus dr. belügyi vezérfelügyelő, rendőrkezes helyére Proca Gheorghe Zenot, a sibiui rendőrség vezetőjét delegálták. A kinevezésről Aradon hivatalos helyen semmit sem tudtak és éppen ezért kérdéssel fordultak a belügyminisztériumhoz, ahonnan azt a választ nyerték, hogy Proca Gheorghe Zenot a bucaresti-i rendőrigazgatóságra osztották be, míg az aradi kezes-tori teendőket továbbra is Bejan Romulus dr. végzi. A hír őszinte örömet keltett Aradon, mert Bejan dr.-t rokonszenves, erőskezű és körültekintő vezetőnek ismerte meg a közönség.

Vilmos excsászár fia Budapesten. Budapestről jelentik: Vilmos excsászár fia, Ágost Frigyes porosz herceg, aki a német birodalmi nemzeti-szocialista pártnak egyik vezető tagja, holnap Budapestre érkezik, ahol egy napot szándékozik tölteni.

Dréhr Imre eszméletlenül fekszik lakásán. Budapestről jelentik: A tegnapi itéletkihirdetés után Dréhr Imre teljes idegösszeomlást szenvedett, betegen kellett lakására szállítani, ahol azóta is félig eszméletlenül fekszik és állandóan orvos van mellette, aki igyekszik eszméletre téríteni, de eddig sikertelenül.

Nősül és az eszkimók között marad egy halottna: vélt sarkkutató

Londonból jelentik: D'Arcey-Arden híres angol sarkkutató hosszú évekkel ezelőtt sarkvidéki kutatóúton eltűnt s azóta holtta is nyilvánították. Most pedig kiderült, hogy él, semmi baja nem történt, sőt — nősül. Még pedig eszkimó leánykát vesz feleségül, és nem szándékozik visszatérni a civilizációba. D'Arcey-Ardennek Angliában jelentős vagyona volt, amely gondtalan, kényelmes életmódot tett lehetővé számára a civilizált társadalomban. Emellett legutóbbi expedícióján rádiumtelepet fedezett fel s ebből származó jogainak felhasználása hatalmas összegekkel szaporította a D'Arcey-Arden-féle családi vagyont. A tudóst azonban ez sem csábítja vissza a civilizációba s levélben, amelyben most bejelentette, hogy él és nősül, egyúttal közölte azt is, hogy egész vagyonáról lemond.

Tilos mindenfajta gyűjtés! Bucurestiből jelentik: A közegészségügyi minisztérium közli, hogy mindennemű gyűjtés tilos s az ezirányú kérévényeket elutasítják.

Érdekes előadás a nemzeti-parasztpártban Aradon. Babescu Elek tart. ezredes, aki hosszabb időn át az ipar- és kereskedelmi minisztériumban teljesített szolgálatot, pénteken délután 3 órakor érdekés és aktuális témáról tart előadást. Az előadás tárgya: A román kereskedelem és ipar sürgős támogatásának szükségessége és egy erős közeposztály létesítésének fontossága.

Pár perc alatt szénre égett egy fiatal asszony hajmosás közben. Targumuresről jelentik: Bélbör közsgében tegnap borzalmas szerencsétlenség történt. Stan Johanna 28 éves asszony petroliummal mosta meg a haját. Körülbelül egy félliternyt használt el és a többi a kályha mellé tette. Mivel sürgős dolga akadt és el akart hazulról menni, még a kályha ajtaját is kinyitotta és odatartotta a fejét, hogy hamarabb száradjon meg a haja. Valószínűleg egy szikra kipattant a kályhából, mert az asszony nedves haja egyszerre csak lángra lobbant amitől annyira megrémült a szerencsétlen Stan Johanna, hogy összeesett és nem tudott mozdulni sem. Ugyáltszik, a nagy rémülettől szívzselhűdést kapott, mert ellenkező esetben legalább megkísérelte volna menekülni a lángoktól. Apósa egy óra múlva talált rá és azonnal a csendőrségre szaladt, de már nem lehetett rajta segíteni, meghalt. Az orvos már halva találta. Az ügyészség megadta az engedélyt a temetésre.

Magyar Gazdakör alakult Satu-Mic közsgében. Tegnap tartotta meg alkuló gyűlését Satu-Mic közsgé Magyar Gazdaköre. A szép számban megjelent gazdák előtt Major László Károly tanár ismertette a gazdakör megalakításának szükségességét és megjelölte azokat az utakat, amelyekeken e vidék magyar gazdaközönségének haladnia kell. A közgyűlést Simon Péter kigazda korelnök nyitotta meg. Az elhangzott beszédek után, nagy lelkesedéssel megválasztották a Magyar Gazdakör tisztikarát, amely a következő: Elnök: Kovács József kisbirtokos. Alelnökök: Bakos Ferenc és Simon Péter kigazdák. Jegyző: Neiszer József tanító. Titkár: Péter Mihály. Pénztárnok: Zsámbok Mihály. Ellenőr: Bartha István. A gyűlés befejeztével meleg ünnepségekben részesítették Major László Károly tanárt, akinek nevéhez a gazdakör megalakítása fűződik.

Römkö-verseny a Lloyd-klubban. Tegnap bonyolították le a Lloyd-klubban az első aradi römkö-versenyt, amelyre negyvennyolc benevezés érkezett. A verseny este fél tízkor vette kezdetét és éjjel egy órakor ért véget. A zsüri egy óra után hirdette ki az eredményt. Eszerint az első díjat, egy hat személyes coctail-készletet Kallós József vegyész mérnök, a második díjat, egy csiszolt üveg-tálat Szegő Nándor textilgyári tisztviselő, a harmadikat Tenner Lászlóné, míg a negyedik díjat Szabó Miklós nagykereskedő nyerte.

JAPÁN—KINAI BÉKETÁRGYALÁSOK. Tokióból jelentik: Hivatalos helyről származó jelentés szerint február 2-án Tatanban megkezdik a japán—kínai béketárgyalásokat.

Székely Salamonné nyugalomba vonul. Egy közszeretiben élő aradi uriaszony, aki évek óta fejtett ki egész szívet és lelket követelő tevékenységet, február elsején nyugalomba vonul. Székely Salamonné, a néhai aradi főreáliskolai tanár özvegye, tudvalevőleg már esztendő óta állt az aradi izraelita leányárvaház élén és odadó szeretettel nevelte az ott elhelyezett árvákat. Valóságos kulturmunkát végzett. Tanította, oktatta az intézet növendékeit és nagyobb ünnepeken előadás-soka rendezett, amelyek az árvaház alapjának növelését szolgálták. Nyugdíjbavonulásának hírére a növendékek őszinte sajnálkozással fogadták. Az intézet megalapítása 1926. június elseje óta vezette az izraelita leányárvaházat, amelyet az ott elhelyezett fiatal leányok második családi otthonává varázsolt. Az árvaház vezetését Székely Salamonné nyugdíjbavonulása következtében Traub Mihályné veszi át.

Meggyilkolták a megcsalt férjét. Chisinauból jelentik: Agapia Jánost arról értesítették, hogy felesége megszökött Nanau Nicolaevval és a parjolteni-i erdő egyik őrházában tartózkodnak. A férj egy csendőr kíséretében elindult az erdei lakba, hogy feleségét tettenéride. Agapiat és a csendőrt a szerelmes pár felfegyverkezve fogadta és mielőtt a csendőr közbeléphetett volna, Nanau egyetlen revolverlövessel leterítette a férjét, aki nyomban meghalt.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullet, fejfájás, idegizgalmak, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra terli és felfrissíti a szel lemet. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József viz használata folytán étvágyukat majdnem teljesen visszanyerik.

Ítélet az aradi Kellner-féle örökségi perben. Ma hozott ítéletet az aradi törvényszék abban az örökségi perben, amelyet Kellner Ignác néhány évvel ezelőtt elhunyt aradi magánzó két leánya: Weber Edéné és Iosif Traianné indítottak bátyjuk, Kellner ismert aradi szállító ellen. A per benyújtói 300.000 lej követeltek bátyjuktól köteles örökrész címén, azonban a szállító kijelentette, hogy édesapja vagyontalanul hunyt el, amit hivatalos iratokkal is bizonyított. A bíróság ma hirdette ki döntését, amelyben elutasította keresetükkel Weber Edénét és Iosif Traiannét, akiket 75.000 lej perköltség megfizetésére ítél.

Eserek tömeg-önnyilkossága

Ottawából jelentik: Dr. R. M. Anderson természetrajzi muzeumigazgató igen érdekes természeti jelenségről számol be. Minden negyedik évben a vándorló egerek milliói kerekednek fel a szárazföld belsejében, a tengerpartra mennek és ott egyenesen beleesnélnak a vízbe. Természetesen valamennyien elpusztulnak. Mindig a tengerben követik el ezt az öngyilkosságot, a szárazföld belsejében sohasem. Különösen Észak-Amerikában lehet ezt a jelenséget megfigyelni és a tömeges öngyilkosság felé vándorló egérhad néha olyan nagy, hogy elvonulása hetekig tart. Az eszkimók azt tartják, hogy az egerek a sarki hóviharok elől menekülnek és egyáltalában nem gondolnak öngyilkosságra, hanem át akarják uszni a tengert.

A LETON-szappan krémszerűen képződő különleges habjával este mossa le arcórét, reggelre kelve, friss, tiszta, bársonyos arc fog a tükörből visszamosolyogni. A modern kozmetika követelményeinek megfelelő, különleges eljárással készült oxycholesterines szappan kapható drogériákban, gyógytárakban és illatszertárakban. Ára 22 lej. Főlerakat: „Szentlélek” gyógytár, Tg.-Mures.

Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSANYAI: Plata Avram Iancu.
FÖLDES: Str Eminescu.
KÁRPATI: Bulevardul Rezele Ferdinand

Erdélyi magyar képviselők politikai beszámolói

Magyar beszámolók a katasztrófák esztendejéről — Willer József dr. és Abrudbányal Ede dr. magyar képviselők az odorhelei választók előtt — Élő leikiismerettel kell minden magyarnak a megpróbáltatások között állania

Odorheiről jelentik: Nagy érdeklődés mellett tartották meg képviselői beszámoló beszédeiket Odorhein *Willer József dr. és Abrudbányal Ede dr.*, a megye két magyar képviselője. A gyűlést *Jodál Gábor dr.*, a megyei tagozat elnöke nyitotta meg, majd Abrudbányal Ede dr. tartotta meg beszámolóját. Rámutatott hogy az utóbbi évben egzisztenciák tömegének megingása, erőszakos hittételek, a kisebbségi kultúra nyomorgatása, a gazdasági és politikai csapások által az elviselhetetlen bajok és veszedelmek tömegét zúdította az erdélyi magyarságra. Egyetlen kedvező momentum ezek között a kultuszminiszter megértő intézkedése, akinek megértő magatartása lehetővé tette, hogy a Magyar Pártnak sikerült a *lelkészek államsegélyének felemelését keresztülvinni és az utolsó negyedévi rendkívüli költségvetésbe felvételnie*. Most azon dolgoznak, hogy a rendes költségvetésbe is belekerüljön a lelkészi felemelt államsegély.

A Magyar Párt parlamenti csoportja azonban teljes súlyával követeli a nyelvvizsgák revízióját. A Magyar Párt az egyházakkal karöltve mindent megtett, hogy a vizsga-katasztrófákat elhárítsa és a csapásokat kivédje nemcsak az újabb és újabb intervenciókkal a kormánytól, illetékes szakminisztereknél, hanem *közigazgatási per megindításával is*.

A nagy tetszéssel és szűnni nem akaró tapsal fogadott beszámoló után *Willer József dr.*, a Magyar Párt parlamenti főtitkára emelkedett szólásra rendkívüli ováció mellett.

— Az aradi Mária Kongregáció nagysikerű teastélyt rendezett ma este a Minorita Kulturházban. A jelentős kulturális tevékenységet kifejtő hitbuzgalmi egyesület estélye iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánult meg és azon Arad katolikus társadalmának számos reprezentáns egyénisége jelent meg. Az egybegyűlteket kitűnően szórakoztatt és a közönség éjszaka egy óráig maradt együtt.

— Uj gyorskorcsolyázó világrekord Davosból jelentik: A nemzetközi gyorskorcsolyázó versenyen ma Ivar Ballangrud norvég versenyző a háromezer méteres távot 4 perc 49.6 másodperc alatt tette meg és ezzel új világrekordot állított fel, 10 másodperccel megjavítva az eddigi rekordot. Az 500 méteres távon ugyancsak Ballangrud győzött 43.4 másodperces idővel. Sant-Moritzból jelentik: A BKEJ budapesti jégkorong csapat 4:0 arányban megverte az FHC genfi csapatot. Az angol és svájci főiskolás válogatottak között lefolyt mérkőzés 1:1 arányban eldöntetlenül végződött.

— A Svábhgyei szanatórium Budapest centrumától 12 percre fekszik. Kurája pontos betartása mellett élvezheti egy világváros örömeit.

— Oradeai urileány kísérlete. Oradeáról jelentik: Ismét tragikus öngyilkossági kísérlet tartja izgalomban Oradea város közönségét. Csak pár nap telt el dr. Feld Albert ügyvéd feleségének öngyilkossága óta már is újabb öngyilkossági kísérletről adnak hírt. Ezúttal Friedmann Ilka 22 éves oradeai urileány kísérelt meg öngyilkosságot oly módon, hogy nagy mennyiségű lumnált vett be. Szerencsére néhány perccel az öngyilkossági kísérlet után rátaláltak és nyomosan kórházba szállították, így állapotában némi javulás mutatkozott. Nem tudni, hogy miért kísérelt meg öngyilkosságot, egyik barátjával sejtette csupán, amikor néhány órával öngyilkossági kísérlete előtt arról beszélt neki, hogy nagyon nagy hatást gyakorolt rá dr. Feld Albertné öngyilkossága.

Mióta a parlamentben szereplünk van — állapította meg Willer dr. — soha ilyen nehéz helyzetben nem voltunk. Éppen emiatt helyzetünket nemcsak politikai, de társadalmi problémának kell felfognunk.

Olyan állapotot kell teremteni, amely végre meghozza a népek békeességét, hogy egyik nép se érezze magát legyőzöttnek, megáldozottnak.

Különös érdeklődéssel és figyelemmel kísérte a hallgatóság a beszámolóban azt a részét, amely a Magyar Pártnak nemcsak itthon, hanem külföldön is nagy feltűnést keltett és ismert indítványairól, a parlamenti bizottság kiküldetéséről számolt be. Ismertette *lanandi* miniszter szomorú szereplését a kérdéssel kapcsolatban.

Anghelescu miniszter ugyanis nagy hallgatóság előtt kijelentette, hogy *ezrével tud felmutatni aláírásokat és iratokat, amelyekben magyarok az állami iskolák felállítását kérik*. Annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a nép maga tökéletesen meg van elégedve helyzetével.

— Azt a 20—30 nyugtalan embert el fogjuk hallgattatni — mondotta a miniszter — és a népet a legszebben be fogjuk olvasztani.

Szerinte igaz van Ionescu képviselőnek, aki a parlamentben kijelentette, hogy a magyar képviselőknek nincs jog a *székelyek* nevében jogokat követelni.

Ritkán látott nagy lelkesedés fogadta Willer dr. szavát, akit hangosan ünnepelt a hallgatóság.

— Fej-, váll- és ágyékreumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szaggyógyásznál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűviz rendkívül hasznos háziszser, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti.

Már csak néhány napig tart az

„ELITE“

illatszertár

szenzációsan olcsó árusítása a barakban.

— Ez az igazi siker. Néhány nappal ezelőtt jelent meg a „Világkönyvtár” című sorozatban Bernhard Kellermann világhírű regénye: a „Schellenberg Testvérek” és már is majdnem ötödik szálig elfogyott. Ez nem is csoda, hiszen a 288 oldal terjedelmű, díszes félvázson kötésű könyv nagyon olcsó és minden újságárusnál és dohánytözsében kapható. Évek óta egyetlen könyv sem aratott akkora sikert, mint ez a pompás, nagyon érdekes Kellermann-regény.

URANIA
MA, osütörtökön 5, 7½, 9½ órakor
Premier!
Csókka
kezdődik . . .
Főszerepben: Norma Shearer,
Róbert Montgomery, Herbert Marshall.

— Halálos szerencsétlenség Sirian, Siriaról jelentik: Végzetes szerencsétlenség történt ma Sirian. A községben egy 14 méter mély kutat tisztítottak. Amikor a tisztítási munkával elkészültek, az egyik dolgozó: Vatai Imre kötélen akart felmászni a kutból. Alig lehetett azonban 8 lábnyira a kut fenekétől, amikor a kötél elszakadt és a szerencsétlen ember visszazuhan a mélységbe. Vatai Imre összetört tagokkal terült el a földön. Segítségére siettek és megállapították, hogy lábát több helyen eltörte, azonkívül súlyos belső sérüléseket szenvedett. Gondos orvosi kezelés alá vették, azonban minden hiába volt, a szerencsétlen ember belehalt sérüléseibe. Tegnap délután temették el Sirian nagy részvét mellett.

Mérgeesen tért vissza a halálból!

Londonból jelentik: Egyik angol orvosi újság jelenti, hogy *Pekering János 53 éves konyhakertészen néhány héttel ezelőtt egyik londoni kórházban sebészeti műtétet végeztek, közben azonban a nagybeteg ember meghalt*. Erverése tíz percig teljesen szünetelt, majd ezután az orvosok élesztőgél kísérletekkel próbálkoztak és sikerült nagynehezen tényleg megindítani a vérkeringést. *Pekering három hét múlva felgyógyulva elhagyta a kórházat és kijelentette, nagyon sajnálja, hogy felköltötték, mert halálában nagyon boldog volt*.

— Gázriadalom a templomban. Bucurestiből jelentik: Az egyik városnegyed ortodox templomába központi fűtést vezettek be, amelyet ma helyeztek működésbe. A mai istentiszteleten egyelőre meg nem állapított módon a fűtőtestek felmondták a szolgálatot és a templomot gázzal töltötték meg, amely mintegy harminc hívő rosszul-létét idézte elő.

— Február 2-án lesz az aradi atléták teaestje. Vározzerte általános érdeklődés nyilvánul meg az aradi CAA szombati estélye iránt. A rendezőség körülbelül 1200 meghívót bocsájtott eddig ki, de még tömegével érkeznek a meghívó-igénylések, ami szintén annak az előjele, hogy az atléták hagyományzámba menő teaestje az idén is kitűnően sikerül majd. Az ötventagú rendezőbizottság száztáru táncosgárdáról gondoskodott, akiknek partnernőikkel együtt való felvonulása külön esemény lesz. Érdekes attrakciónak ígérkezik a nyitótánc, amely pontosan 10 órakor kezdődik és erre a résztvevőknek ajánlatos háromnegyed tízkor jelentkezni. A terem mellett hideg büfé, a földszinten meleg konyha áll rendelkezésre az estély résztvevőinek. Az idel atléta-teaest a legnagyobb bál éjszakát ígéri.

— Fontos! Minden meghűlést, ha a legkönnyebbnek látszik is, komolyan kell venni. A vesztély megelőzésére nincs jobb szer az Aspirin-tablettáknál, amelyek már sok embert megóvtak a spányolnáthától és influenzától. Ha az Aspirin-tablettákat idejében használja, megóvja magát a meghűléstől és a komolyabb bajoktól. Minden aggodalom nélkül használhatja, mert sem a szívet, sem a gyomrot nem támadja meg.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító és epelhajtó a Földes-féle Solvo-pirula. Gyomorírást, székrekedést, felhúvódást, rossz emésztéstől ajánlatosabb. Egy doboz 20 lej.

— Színházi furcsaságok. A nagy londoni és párisi színházak furcsaságairól és újdonságairól pompás beszámolót közöl a „Délbáb” új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Képes rádióműsorokat, slágerszövegeket, szobnól-szebb képeket, folytatásos regényt, egyfelvonásos színdarabot, remek filmrovatot, színházi pletykákat és ezer érdekességet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

Monitorul Oficial bucu. estil hivatalos lapja és a Corespondenta Economica-ba
közgyűlési meghívókat, mérlegeket és egyéb közleményeket a hivatalos lap original nyugtája és 10% kezelési költség mellett terminusra felelősség mellett megjelenteti a
RUDOLF MOSSE s. a. aradi fiókja, Bul. Reg. Maria 18. Telefon 132.
(Szabó Albert mellett.) 604

CAA (AAC) tea-estélye február 2-án a Fehér Kereszt összes termeiben

SPORT KÖZLÖNY

Olaszország, Japán és Finnország az 1940. évi olimpiász színhelyének legesélyesebb jelöltjei Baillet Latour gróf nyilatkozata

Brüsszelből jelentik: Még mintegy másfél év választ el bennünket az 1936. évi olimpiásztól, máris óriási a tülekedés az 1940. évi olimpiai játékok színhelyéért. Már hónapokkal, sőt évekkkel ezelőtt számos állam bejelentette igényét az 1940. évi olimpiai játékok megrendezésére, de mindezekig még nem döntöttek az 5 év múlva lebonyolításra kerülő olimpiász színhelyét illetően.

Alexandria, Anota, Barcelona, Budapest, Buenos-Aires, Dublin, Helsingfors, Lausanne, Prága, Róma, Tokió ajánlottak, hogy az olimpiai játékokat megrendezik

és a döntés bizony nem lesz könnyű dolog, hogy mely várost, illetve országot érjen a kitüntetés: az olimpiász megrendezése.

Baillet Latour gróf, a Nemzetközi Olim-

piai Bizottság közismert egyénisége a napokban interjút adott és a következőket hozta a nyilvánosság számára:

— Az 1940. évi olimpiai játékok színhelyének nehéz kérdésében mindezekig döntés nem történt és lehetséges, hogy végleges döntést nem is hoz az idén a Nemzetközi Olimpiai Bizottság. A bizottság véleménye a helyszínt illetően még nem alakult ki, annyit azonban közölhetek, hogy

Tokió, Róma és Helsingfors a legesélyesebb pályázók,

a többi 8 város az 1940. évi olimpiai játékok színhelyének kijelölésénél aligha jöhet számításba. Mindenesetre a NOB a berlini olimpiász előtt még meghozza döntését.

Értekezletet tartanak vasárnap Aradon az újonnan affiliálendő vidéki egyesületek

Megírtuk annak idején, hogy az 1935—36. évi világbajnoki szezonban újonnan affiliálendő másodosztályú vidéki egyesületekkel külön bajnokságot fognak lebonyolítani. A szövetség hetekkel ezelőtt szétküldötte felhívásait a vidéken lévő egyesületeknek és február 3-ikára értekezletet hívott egybe, amelyre eddig hat vidéki egylet és pedig

a siriai Siriana, a lipovai Infratirea, a nadlaci Socol, a Cl. Sportiv Satulnou, az ineu Victoria és a semlaci Hercules

jelentkeztek, de további jelentkezések még várhatók. Az egyesületek megbízottai vasárnap, február hó 3-ikán délelőtt 11 órakor az Auer-éle étterem külön helyiségében megbeszélést tartanak, amelyen az affiliálás körülményeire és egyéb teendőkre nézve megkapják a szükséges felvilágosításokat.

O Glanz legyőzte Barnát. New-Yorkban egy asztali-tennisz bemutató mérkőzésen Glanz 21:19, 19:21, 21:19, 21:10 arányban legyőzte a világbajnok Barnát.

O Román jéghekkü kapus tartalék az Európa-válogatottban. Maesciuc, a román válogatott kiváló kapusa Svájcban maradt, ugyanis őt jelölték ki Hircsák, az Európa-válogatott kapusának tartalékául.

O Amerika kijelölte korcsolyázó válogatottait. Amerika máris kijelölte azokat a versenyzőket, akiket a garmisch-partenkirchentéli olimpiász gyorskorcsolyázó bajnokságára kiküld. Ezek: Schröder, az idei bajnok, Peterson, Lamb és Potts.

O Az SGA női tornaszakosztálya részére február 1-én, pénteken este 7 órakor újabb tagfelvételeket nyitnak a Iosif Vulcan gimnázium kellemesen fűtött és meleg zuhannyal felszerelt tornatermében. Tornaórák minden hétfőn, kedden és pénteken este 7—9-ig. Tagsági díj havi 40 lej.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Péntek 8 és fél órakor: **Ma éjjel szabad vagyok!**

Világláger.

5 órakor: **Akárki.** Ingyen előadás.

Szombat 9 órakor: **Ma éjjel szabad vagyok!** Ingyen előadás.

Vasárnap 3 órakor: **Ma éjjel szabad vagyok!**

6 órakor: **Tálatva van.**

Ingyen előadások.

9 órakor: **Ma éjjel szabad vagyok!**

Két tragikus öngyilkosság Aradon

Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkos lett egy iparos és egy kereskedő neje Aradon

Kedden az esti órákban Aradon a Margareta-ucca 28. számú házban öngyilkosságot követett el el aradi kereskedő elvált felesége. A szerencsétlen asszony, **Foris Gyuláné**, Pazsch Ilona 34 éves aradi lakosnő gyógyíthatatlan betegségben szenvedett és leirhatatlan fájdalomról gyakran panaszkodott szomszédainak. Az asszony évek óta el különváltan férjétől és mostanában anyagi gondokkal is küzdött. Két nappal ezelőtt faszenet tett szobájának közepére és mielőtt meggyújtotta volna, gondosan beragasztotta az ablakokat papirossal, hogy ne szivárognon ki a folyosóra a gyilkos szénegáz. Takarítónője délelőtt kereste és miután a zörgésre nem kapott választ, biztosra vette, hogy az asszony alszik. Nyugodtan eltávozott, gondolva, hogy később majd visszatér, amikor nem zavarja Forisné, Valamivel 11 óra után ment ismét vissza és ekkor már gyanús volt neki, hogy zörgetésére nem adnak belülről választ. A házbeliekkel együtt feltörte a szoba ajtaját. Az első, ami megcsapta őket, a kellemetlen fojtó szénegázszag volt. Nyomban ablakot nyitottak és amikor a szobában a füst oszladozott, fedezték fel a földön élettelenül fekvő **Foris Gyulánét**. Azonnal jelentették az öngyilkosságot a rendőrségnek, ahonnan dr. **Luszt Ferenc** hatósági orvos, **Olanicenco Leo** komiszár szállítottak ki a helyszínre. Forisné nem hagyott bucsulevelet hátra, de biztosra veszik, hogy betegsége miatt menekült a halálba.

Megrendítő módon követett el öngyilkosságot **Tenzlinger Károly** 39 éves kőművesmester. A kőművesmester a Str. Spiridon 3. számú házban felakasztotta magát és mire családtagjai észrevették és levágták a kötélről, már nem lehetett rajta segíteni. A kihívott **Luszt Ferenc** dr. hatósági orvos is már csak a beállott halált konstatálhatta. A szerencsétlen férfi valószínűleg azért vált meg az élettől, mert hosszú évek óta gyógyíthatatlan tüdőbajban szenvedett.

O Vasárnap román—cseh gyorskorcsolyázó verseny. A román válogatott gyorskorcsolyázó csapat 31-ikén indul el a Prága melletti Jevanyba, ahol a cseh válogatott gyorskorcsolyázókkal méri össze erejét. A román válogatott tagjai: Pop Béla, Papp László, Gebefügi, Pop Árpád, Wartenberg és Gál. A csapatot dr. Somodi István kíséri.

O Öttusa Európa-bajnokság Budapest. Julius hó 2. és 7. között Budapesten rendezik meg az öttusa Európa-bajnokságokat.

O Magyar—olasz vívóverseny Sanremóban. Csütörtökön, január 31-ikén nagyszabású vívóakadémia keretében magyar—olasz három kardesapatversenyt bonyolítanak le, amelyen az olaszokat Marzi, Pinton és Montana, a magyarokat pedig Kovács, Maszlay és Rasztovich képviselik.

Elfogták a bucuresti-i leányrablók vezérét

Galatiban tartóztatták le a rejtélyes „Vasile“-t — Ivanciu cinikus védekezése — Ismét elraboltak két leányt —

Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrség változatlan energiával folytatja a nyomozást a bucuresti-i leányrablások ügyében. Az elmúlt napokban Botez sziguranca-inspektor bizalmas információt kapott, amely arról számolt be, hogy **Ivanciu Vasile**, a leányrablók vezére a rendőrség elől Brailába vagy Galatiba menekült. Nyomban detektívek utaztak a két városba és napokon át tartó vizsgálat után **sikerült Galatiban elfogni a megszökött gangstervervezőt. Ivanciut egy ismert galati-i leánykereskedő lakásán fogták el és ma reggel a fővárosba szállították.**

A bandavezért a délelőtti órákban kihallgatták Stan Elena elrablása ügyében. **Ivanciu**

Vasile beismerte, hogy ő vitte el a leányt, azonban azt állította, hogy a szöktetés a leány beleegezésével történt. Azt a mesét adta elő, hogy az Icoanci-park előtt volt találkája a leánnyal, akit autóval várta és elvitte. Amikor az Arcadia-vendéglő pénztárosnője ellen megkísérelt rablásra vonatkozólag hallgatták ki, Ivanciu cinikusan kijelentette, hogy be tudja bizonyítani, hogy leány önként ment vele. Valomásáról jegyzőkönyvet vettek fel és Ivanciu Vasile a vizsgálat befejezéséig a vacaresti fegyházba vonult. Miután a gangstervervezér tagadja, hogy bármilyen rablásban részt vett volna, a rendőrség a vizsgálóbírói hivattalal karöltve folytatja a munkát, hogy összegyűjtse Ivanciu ellen a terhelő bizonyítékokat s ílymódon lehetővé tegye, hogy a leányrabló elnyerje méltó büntetését.

A brailai rendőrség is nyomozást folytat egy leányrablás ügyében: az elmúlt napokban nyomtalanul eltűnt **Georgeta Jordachescu** harmadik gimnazista leány. A tizennégy éves, felülműködően szép leánykát nővére küldte el bevásárolni és a nyomozó hatóságok gyanúja szerint utközben elrabolták. Szinte ugyanabban az időben tűnt el egy 14 éves galati-i leányka: **Turdorita Oghirjovici**, egy jómódú család gyermeke. Mindkét esetben folyik a vizsgálat.

Egy asszony sir Aradon...

Megindította a válópört Gábor Józsefné, a leánykereskedelmi üzelmekkel vádolt férje ellen

„En lettem volna az első, aki feljelentem, ha tudom, hogy mi történik...” — mondja a megtört feleség. — Hatéves kislánya van a letartóztatott embernek

Annak a megdöbbentő erkölcsdrámának, amelynek egyik felvonása az elmúlt napokban Aradon játszódott le és amelynek hőse Gábor József egykori aradi csokoládéügyvéd, két áldozata is van, akikről eddig kevés szó esett, akikről eddig nem is beszéltek, de akik számára Gábor József letartóztatásával egy világ omlott össze, akik előtt most nagyon-nagyon bizonytalanul, sötétben áll a jövő...

Ez a két áldozat: Gábor József felesége és hatéves leánya.

És van talán még egy harmadik áldozat is: Gábor Józsefné családja. Ha valamelyik családra ráillenek a poigári tisztesség, a becsület, a józanság, a munka fogalmai, akkor erre száz százalékban ráillenek. Ha valamelyik családra tulás nélkül azt lehet mondani, hogy „köztisztességben álló”, akkor ez a család kétségtelenül az. A család fő, Roth Albert hosszú éveken át működött Aradon, mint nagykereskedő és ez alatt üzletfeleinek, ismerőseinek, barátainak osztatlan megbecsülését érdemelte ki. Ennek a családnak atmoszférájába érkezett néhány nappal ezelőtt az a hihetetlennek látszó hír, hogy a vót, Gábor Józsefet, az aradi rendőrség több társával együtt letartóztatta — leánykereskedelmért.

Üzlet, amelyen keresni lehet

Alig mult huszonnégy órája, hogy Gábor Józsefné hazaérkezett Aradra Bucurestiből, ahol két hónapot töltött. Most itt pihen, szülei lakásán. Megtörtén, sápadtan, lefogyva, kezében zsebkendő, készen arra, hogy a következő pillanatban — amikor a tekintetét újból ködfátyol homályosítja el — a szeméhez emelkedjen.

— Hogyan is történhetett... hogyan is történhetett...?

Igy történt:

Gábor József és felesége már hosszabb ideje különváltan éltek. A férfi, aki egyike volt azoknak, akik a háboru utáni konjunkturális időkben könnyen jutottak keresethez és aki talán éppen ezért nem tudott később újból beilleszkedni a rendes életbe. Feleségét Aradon hagyva, Bucurestibe utazott és itt telepedett le. Az asszony, a család hosszú ideig nem is hallott róla, nem tudták, hogy mit csinál, mivel foglalkozik, miből él.

— Két hónappal ezelőtt kaptunk levelet tőle — mondja az asszony. — Ebben azt írta, hogy újból sikerült talpra állni, már jól keres: piperecikket és főleg kölnivizet közvetít. Arra kért, hogy kislányommal együtt utazzak Bucurestibe, ahol berendezett lakás vár és ahol most már végre megalapozhatjuk családi otthonunkat. Biztam abban, hogy igazat ír és a gyermekkel együtt a fővárosba utaztam. Az első hetekben minden a legnagyobb rendben ment. Szerényen megéltünk és talán csak az tűnt fel, hogy férjem szinte buskomor, gyakran gondolatokba merülve ül és amikor ennek oka iránt érdeklődöm, csak rövid mondatokban, kímélten válaszol.

— Egy nap azzal jött haza, hogy Aradra utazik. Autón megy Aradra és két nap múlva visszajön. „Miért utazol Aradra?” — kérdeztem tőle. „Üzleti ügyben” — felelte. „Milyen üzleti ügyben?” „Az téged úgy sem érdekelt”. „Dehogyan nem. Mondd csak meg”. „Valaki megkért, hogy egy hivatalos ügyét intézzem el. Semmi az egész. De mégis üzlet, amelyen keresni lehet”.

Gyanus volt előttem a dolog, de sejteni se mertem volna, hogy mire készül. „Megyek én is veled Aradra” — mondtam. „Nem, nem jöhetsz. Most ugyan üres az autó, de... visszatele... mások is jönnek velünk... Te nem férnél el ottan...” Így váltunk el. Fogalmam sem volt

róla, hogy mire készül, hogy mi jár a fejében...

Ujabb sóhaj következik. És aztán egy mondat, súlyos mondat, amely mélyről jön és nagyon őszintén hangzik:

— Mert ha tudtam volna, hogy milyen ügybe keveredtem, én lettem volna az első, aki a rendőrségre sietek és feljelentem!...

Nyomasztó csend. A kisleány a szoba másik végében játszik. Ide se figyel. Külön, boldog világban él.

Elutazott Aradra — folytatta az asszony. — Természetesen felkerestem szüleimet is, mert arra kértem, hogy különböző dolgokat hozzon el hazulról és egy itthon levő recept szerint elkészített *altató-port is, mert álmatlanságban szenvedtem*. A két nap eltelt, de férjem nem érkezett vissza. Elmult még egy nap, kettő, három és még mindig semmi hír. Elképzelhetem azt a lelkiállapotot, amelyben élfem. Fogalmam sem volt róla, hogy mi történhetett. És ekkor egy sürgönyt kaptam. Ez állott benne: „*Jöve-teletem bizonytalan, Józsi*”.

Ennek a sürgönynek a történetét most már Gábor Józsefné édesanyja, Roth Albertné mondja tovább:

— Azon a napon, amikor letartóztatták, vőm már becsomagolt és azzal ment el hazulról, hogy délután visszajön a csomagokért, mert hazautazik Bucurestibe. *De hiába vártuk. Másnap és harmadnap sem jelentkezett*. Nem tudtuk, kikkel áll összeköttetésben, így tehát holléte iránt nem is érdeklődhettünk. Izgalomteljes napok teltek el, végül is *férjem felment a rendőrségre és itt tudta meg, hogy vőmet letartóztatták*. A vizsgálat azonban ekkor még folyamatban volt, úgy hogy a rendőrség bővebb felvilágosítást nem adhatott és *azt sem mondhatták meg, hogy milyen ügyből kifolyólag tartóztatták le*. Ekkor ádtuk fel leányom címére vőm nevében az említett táviratot. Férjem, aki még mindig nem tudta, hogy tulajdonképpen mi áll a letartóztatás hátterében, azonnal Bucurestibe utazott, hogy leányom mellett legyen a megpróbáltatások napjaiban.

Ami még jó volt...

Újból a fiatalasszony veszi át a szót:

— Amikor apámat megláttam, nem tudtam mire vélni a dolgot — mondja. — Megjelenését természetesen azonnal férjem ügyével hoztam összefüggésbe. Apám először azt mondta, hogy férjemnek el kellett utaznia és a letartóztatásról semmit sem beszélt. Később kezembe került egy bucuresti-i lap és ebből tudtam meg, hogy mi történt: *férjemet letartóztatták és amivel vádolják, az — leánykereskedelm...*

— *Még jó, hogy az altatószer nem volt kéznél, mert ha akkor nálam van, beveszem az egészet és ma talán már nem illok itt...* Így tudta meg apám is, hogy tulajdonképpen mi történt. Amikor férjemet Aradról a fővárosba hozták, *apám kiment az állomásra és ott néhány szót váltott vele*. Nagyon meg volt törve, és *ártatlanságát hangoztatta*. Arra kérte, hogy *ne vigyenek engem Aradra, mert rövidesen kiderül ártatlansága és kiszabadul*. A történetek után nem hittünk neki. Hazajöttem és *már meg is indítottam ellene a válópört...*

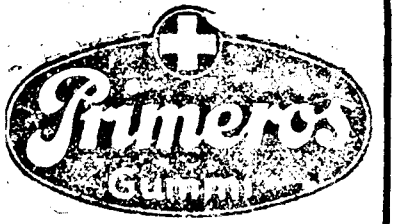
— Nem tudom elhinni... És főleg azt nem akarom elhinni, hogy ő tudott volna cselekedete súlyosságáról. *Lehet, hogy csak jó mérdium volt egyes emberek számára*. Nem védem, de nem tudom elhinni, hogy ilyen elvetemült lett volna...

Fájdalmasan és mélységesen őszintén, szívből jövőn hangzik az újbóli és újból megismétlődő mondat:

— *Nem tudom... hiába, nem tudom megérteni...*

Molnár Tibor.

Az utólagos panasz nem más mint — késő bánat. — Nem használ semmit Előbb kell a:

Színház — Irodalom — Művészet

„Tálatva van”

Nagysikerű aradi bemutató a Városi Színházban.

A rendező megadja a jelt, a hábjáték figurái megmozdulnak, mozgásuk mindig ütemesebb, lendületesebb lesz. Vért és életet varázsoit beléjük a szerző. Most már beszélnek, hazudnak, csálnak, kétszínűek, elárulják barátjukat, behódolnak a társadalmi konvenció szent hazugságainak: Most már emberek.

Megkérdelhetnénk Károly Sándortól, miért kellett neki Marionett-figurákat szerepeltetni a színpadon? Talán nem volt elég hátorsága ahhoz, hogy élő emberekkel mondassa el azokat a vesébevigó, fájó igazságokat? Fedezéket keresett talán, hogy alkalomadtán azzal védekezhessen, hogy a maró, vitriolos mondat-pörölyöket nem neked, neki szántam, hiszen azokat csak bábuk mondják el?

Mi válaszolunk a szerző helyett: Károly Sándor ezzel is ujjat akart adni és szimbolikusan igazolta az ő szatirikus pesszimizmusával, hogy mindnyájan bábuk, majdnem tehetetlen figurák vagyunk annak a láthatatlan és megdörthetetlennek látszó hatalomnak kezében, amelyet nevezhetnénk társadalmi konvenciónak, beidegződött hazugságnak, amely már-már Sors-sá nőtte ki magát.

Egy vacsora történetét írja meg Károly Sándor ebben a darabban. Egy vacsora, amelyben egy jelentéktelennek látszó epizód, az éhes vendégsereg által várt finom leves helyett meleg vizet tálnak fel. Ez a meleg víz elindítja az eseményeket, lemossa az emberekről a külső mázt és megmutatja őket a tragikus, az igazi valóságukban. A barátok hűtlenül elhagyják azt, aki csak jót tett velük, a vőlegény elhagyja menyasszonyát és ott marad a vacsorát adó vezérigazgató családjával és számos értékes tapasztalattal.

A szereplők: Elsősorban a színjáték rendezőjéről és főszereplőjéről Forgács Sándorról kell megemlékeznünk. Ez a kiváló művészember csodálatos érzékeléssel varázsol életet alakjaiba és szuggesztív erővel viszi a színpadra a valóság látszatát. Rendezése szinte fővárosi nivóju volt, a diszletezés előkelő nagy színpadok hatását váltotta ki. Közvetlenül utána Mészáros Bélát kell megemlékeznünk, aki jól megkonstruált, rokonszenves szerepében kiváló volt. Csengery Ica a lélekábrázolás finom eszközeivel rajzolta meg a vezérigazgató lányának alakját. Őszinte és szívből jövő volt a játéka és őszinte volt a taps, amely ezt a játékot honorálta. Hegyessy Magda helyesen fogja fel szerepét, megérezte az abban rejlő szatirikus tendenciát, megfontolt játékaival kihasználta szerepének minden értékét és ezzel a vezérigazgató feleségének figuráját az est egyik legjobb alakításává emelte. Felhő Ervin hatásosan kellett életre egy tipikus, éles szemmel meglátott bábjátékost. Gömör Emma, Kozma, Dálnoky, Jávör, Tompa, Szabó, Odry, Olasz és mindnyájan, akik elősegítették az aradi szerző kitünően megrendezett, jól előadott darabjának sikerét, hátát érdemelnek a kellemesen eltöltött színházi estért.

(+)

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Csütörtök este fél 9 órakor: Tálatva van! (Károly Sándor nagy sikert aratott szatirikus vígjátéka. A bérlet). Péntek este fél 9 órakor: Ma éjjel szabad vagyok! (Az ingyen-ciklus első operettpremierje).

* „Ma éjjel szabad vagyok!” — a hét nagy operettsikere. Az aradi színház kedveskedni óhajt a közönségnek azzal, hogy a premier-előadásokra is bevezeti az ingyen-jegy rendszerét. Ennek a ciklusnak első előadása lesz a „Ma éjjel szabad vagyok!” című szenzációs operett péntek esti premierje. A darab főszerepeit: Erényi Böske, Dálnoky Dudus, Csengery Ica, Hegyessy Magda, Gömör Emma, Ágai Margit, Mészáros Béla, Fekete Mihály, Kozma Hugó, ifj. Szendrőy Mihály és Odry László játsszák.

* Szombat délután 5 órakor: Akárki. Általános közkívánatra szombaton délután 5-kor Hoffmannstahl „Akárki” c. színműve kerül előadásra. Ezen az előadáson részt vesz az összes iskolák ifjusága. Minden megváltott jegy mellé egyet ingyen ad a pénztár.

Gazdasági liberálizmus és kollektív gazdálkodás

Előadás a Kölcsey Életiskolában.

Tünöben élő, de még meglevő hagyomány, hogy a nemzetgazdaság olyan tudomány, mely csak, férfiak érdeklődésére számíthat. Dömötör Bertalan a Kölcsey Életiskolában az este az öt hallgató nagy női közönséggel együtt beszédesen kifejezte ennek az öröklésben megkövesedett hagyománynak a hamisságát. A gazdasági termelés a teljes egyéni szabadságban történjen-e vagy jobb-e, ha nagy egyetemesség irányítja - a termelést, ma közzsájon forgó kérdő gondolat. Dömötör mérnök közel egyórás előadásában a nemzetgazdaság kitünő elméleti fölszerelésében a körülöttünk hullámzó élet oly sok eleven tapasztalatát sorakoztatta fel hallgatói előtt, hogy ezek valósággal együtt termelték vele az igazságokat a párhuzamba állított külföldi és hazai életjelenségekből. Különösen élesen világított rá az élet parancsára az a párhuzam, melyet a dán falvak gazdálkodói és a mi parasztjaink termeléséről és értékesítési módjáról készített.

Az állami beavatkozás ősrégi példáját abban a bibliai elbeszélésben látja az előadó, mely szerint József a hét kövér esztendőben biztosította az egyiptomiak ellátását a hét sovány esztendőre. A mai irányított termelő gazdálkodás példáit bemutatja az egyéni kezdeményezést teljesen kizáró oroszországi kollektívizmusában, az olasz korporációs tömörülésben és abban a szövetkezeti földművelő módszerben, ahol az állami kollektívizmus nemcsak tért nyit, hanem elő is segíti az egyéni tevékenységet. Ennek a termelési módnak legkitünőbb képviselője Dánia. Érdekesen és tanulságosan változta az élénk előadó a dán „paraszt” nemcsak anyagi, de szellemi gazdaságot is tartalmazó életét, mellyel kirívó ellentétként szembeállította a mi tanyai gazdálkodóink elmaradt szegény életét. Ezeknek az ellentéteknek tanulságaként Dömötör Bertalan változta az elérhető anyagi fellendülést az aradhegyaljai bortermelésben, ha dán módra irányított termelő szövetkezet tudása és ereje vezetné itt a természet és az ember jó munkáját. Meggyőző világossággal mutatta meg, hogy az egyéni kezdeményező munkát okosan vezető termelő szövetkezetek hatása a családi háztartástól az állami háztartás minden részletéig eleven gazdasági vérkeringést biztosít, ami a műveltség elevevényét, haladó készségeit vonja maga után. Végül nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a termelő szövetkezetek összefogó munkája nem jelent veszélyt a kereskedők érdekeire, minek bizonyítéka, hogy a termelő szövetkezetektől behálózott nyugati országokban sokkal gazdagabb és erősebb a kereskedelem, mint az ezek híján dolgozó kelet-európai országokban.

A figyelemmel és komoly érdeklődéssel kísért fejtetések, helyenkint Móricz Zsigmond vidékjellegző elbeszéléseire emlékeztettek, mert Dömötör nemcsak könyvből jó ismerője a gazdasági munkának, hanem mérnöki foglalkozásában szerzett gyakorlati tapasztalataiból vonja le a tanulságokat. Elismerő tapsokkal búcsúzott a közönség e heti előadójától. Jövő szerdán Kurzer Károly dr. beszél a Kölcsey Életiskolában.

KÖNYVEK

Vörös Márton: A szerencsés expedíció. (Az északi sarkvidék legvakmerőbb kutatói). A tudomány hőseiről szól ez a könyv: minden hangos külsőséget kerülő, csak a maguk munkájának élő tudósokról, akikről mi sem áll távolabb, mint a mai kor sportszenvédélye és akik mégis sportteljesítménynek is bravuros tettet visznek végbe. Céljuk nem a kaland, hanem a legszigorúbb értelemben vett tudományos kutatás és mégis a legvakmerőbb s életveszélyes kalandokon mennek keresztül. Az expedíció lefolyásáról érdekes képet nyújtanak a műmellékleten közölt eredeti fényképfelvételek. A Földrajzi Társaság új sorozatában jelent meg a kitünő könyv, rengeteg képpel, gyönyörűen díszített és aranyozott egészvászonkötésben 150 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Földrajzi Társaság és a Franklin új kiadásainak jegyzékét.

Michael Gold: Zsidók, ha nincs pénzük. Gold regénye, amely magyar nyelven Bolyay Zoltán remek fordításában jelent meg, a szó komoly értelmében világhírű könyv és az utóbbi évek egyik legkomolyabb sikere. Saját gyermekkorra emlékeit szedte össze Gold és könyve, melyet letovás nélkül, egyhuzamban lehet csak végigolvasni, vetekedik Gorkij híres „Gyermekéveim”-mel. A kitünő kiállítású könyv Kosmos-kiadásban, díszes vászonkötésben, közel 300 lapon jelent meg. Ára 100 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Kosmos-könyvek teljes jegyzékét.

Kokainbotrány a fővárosban

Diszkrét nyomozás az előkelő társaságokban. — Az ellopott recept-blanketták

Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrség tíz nap óta kényes ügyben folytat nyomozást. Ismét egy kokainbotrányról van szó, azonban sokkal nagyobb arányú, mint az eddigiek és a vizsgálat munkáját főként az a körülmény nehezíti meg, hogy a nyomozás számai az előkelő társaságok több ismert tagjához vezetnek.

Körülbelül tíz nappal ezelőtt történt, hogy egy általánosan ismert fővárosi orvos feljelentést tett a rendőrségen. Az orvos előadta, hogy ismeretlen tettesek ellopták recept-blankettakönyvét. A rendőrség nyomban sejtette, hogy a lopás tettesei a kábítószer-ügynökök

körében keresendők és ebben az irányban folytatta le a nyomozást. Sikerült is megállapítani, hogy az ellopott blanketta-könyv segítségével hamis orvosi recepteket gyártottak, amelyeknek alapján nagybőnyiségű kábítószer szerezték gyógyszerárakból és gyógyszerári lerakatokból. Főként kokaint szerezték be az ügynökök. A nyomozás számai az előkelő társaságok több ismert tagjai felé vezetnek, akik mindent elkövetnek annak érdekében, hogy az ügy ne jusson nyilvánosságra. A rendőrség azonban teljes energiával folytatja a nyomozást, amelynek befejeztével a nyilvánosság elé kerül a botrány, összes részleteivel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A kereskedelmi miniszter memorandumot adott át Károly királynak az export-import új szabályozásáról

Manolescu-Strunga a devizapolitika irányítását a Banca Nationala helyett a kereskedelmi minisztériumra akarja rábízni — Az angol áruhitelzők újból követelik a kétezer millió lej tartozás rendezését

Gazdasági és pénzügyi körökben általános érdeklődéssel tárgyalják azt a hivatalos jelentést, amely szerint Őfelsége kihallgatáson fogadta az utóbbi hónapokban sokat szerepelt Manolescu-Strunga kereskedelmi minisztert, aki tudvalevőleg teljesen új alapokra fektette külkereskedelmi rendszerünket és keresztülvitte azt, hogy a kormány az összes államoknak felmondta a fizetési (kliring) szerződést, mert új kereskedelmi egyezményeket akar létrehozni a velünk összeköttetésben álló országokkal.

Manolescu-Strunga terjedelmes memorandumot nyújtott át az uralkodónak, aki előtt kifejtette az export-import rendszer átalakításának szükségességét.

Szerinte a devizapolitika irányítását át kellene tenni a Banca Nationalából a kereskedelmi minisztériumba és nagyobb szabadságot adni az exportnak.

Szükségesnek tartja a miniszter, hogy a kivitelből származó devizákat az exportörök a belföldön szabadabban értékesíthessék, illetve, hogy az autorizált pénzügyi intézeteknek közvetlenül eladhassák. Szó volt az audiencián a behozatali bizonyítványok szabad forgalmáról is, mert ez a rendszer szintén megkönnyítené a nyersanyagok és készárúk behozatalát. Őfelsége érdeklődéssel hallgatta az előterjesztést és áttanulmányozza a neki átnyújtott memorandumot.

Ez alkalommal azt is jelentik, hogy Manolescu-Strunga néhány nappal elhalasztotta londoni utazását, mert Bucurestiben akarja bevárni azt, hogy a kormány lerakja az ország új gazdasági politikájának alapjait. Mint ismeretes, Őfelsége igen behatóan érdeklődik az ország gazdasági rendszere iránt és ezen a téren igen jelentős változások várhatók.

Ugyanehhez a problémához tartozik az a beható tanácskozás is, amelyet Dimitrescu, a Nemzeti Bank kormányzója tegnap folytatott a jegybank összes referenseivel. A kormányzó jelentést tettetett magának a különböző államokkal fennálló fizetési szerződésekről, amelyeket rövid idő alatt összehariba akar hozni az új kereskedelmi rendszerrel.

A Gyáriparosok Országos Szövetségének (UGIR) elnöksége hosszabb tanulmányt készített az új kereskedelmi rendszerről és rámutatott annak hibáira is. Többek között kiemelte, hogy még mindig egyetlen behozatali bizonyítványt sem állítottak ki, mert a nagy export dacára, igen kevés külföldi valuta jött

be az országba. Szerinte egyre jobban terjed az a felfogás, hogy az export-devizák forgalmát függetleníteni kell a Nemzeti Banktól és hogy az exportörök közvetlenül a felhatalmazott bankoknak adhassák el a külföldről kapott devizákat. Emellett azonban továbbra is teljes szigorral lehetne ellenőrizni azt, hogy a devizák ne használtassanak fel törvénytelen célokra.

Manolescu-Strunga londoni utazását érdekesen tárgyalja a Londonban megjelenő nagytekintélyű „Financial News” című régi közgazdasági organum, amely terjedelmes cikkben foglalkozik az angliai gyárosok és exportörök kétezer millió lejt kitevő romániai árukövetelésével. Tekintettel arra, — írja a lap, — hogy már többször elhalasztották az angol árukövetelés rendezését, a manchesteri, a londoni, a glasgowi és leeti áruhitelzők ülést tartanak, amelyen egyöntetű álláspontra helyezkednek romániai adósaikkal szemben. Az angol kormány már elvesztette azt a türelmet, amelyet ez ügyben mostanig tarusított és ezért különböző diplomáciai lépéseket volt kénytelen tenni. Manolescu-Strunga kereskedelmi minisztert, — folytatja a fenti lap, — most várják Londonba és a Bucurestiből érkező hírek szerint a látszat az, hogy Manolescu-Strungának nézeteltérése támadt a kormánnyal és a kereskedelmi miniszter kilátásba helyezte lemondását.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvénytudó fordító fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank palota. Másolásokat és levelezéseket vállal. Cégek részére iutánvos díjazás mellett Szegényeknek, munkanélülőknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9-1-ig.
d. e. 3-7-ig

„A falusi nép kedvéért kell megváltoztatni a váltópénzrendszert” — mondja a törvényjavaslat indokolása

— Csak ezer millió lejjel növekedik az aprópénz —

Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy a kormány átalakítja jelenlegi ércpénz-rendszerünket és a mostani váltópénzek helyett fokozatosan új fémpénzeket fog előállítani a most megalapítandó pénzverdében. A bucaresti-i jelentés azonban tévesen számolt be arról, hogy több ezer millió lej értékű váltópénz kerül forgalomba és az is téves, mintha összesen öt milliárd lejjel emelik az ország egész váltópénz-mennyiségét. Most került nyilvánosságra a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslat szövege és indokolása, amely az alábbi érdekes adatokat tartalmazza:

— Azokban a mezőgazdasági országokban — így szól a törvénytervezet indokolása — amelyekben a lakosság legnagyobb része falusiakból áll, igen sok váltó- (érc)-pénzre van szükség és ezért nálunk is újabb ércpénzeket kell kibocsátani. Most összesen 3820 millió lej értékű nikkel-, réz- és ezüstpénzünk van, amelyekből 1934. december 1-én a Nemzeti Bank fiókjainál 1787 millió lej értéket képviselő váltópénz fektült. Az összes pénzügyigazgatóságoknál 80 millió lej értéket reprezentáló váltópénz van. Hogy miért kell a forgalomból kivonni a jelenlegi fémpénzeket és újakkal pótolni? Mert a pénzügyminiszterium egyöntetűen akarja szabályozni az összes ércpénzek kibocsátását és takarékosági okokból csökkenteni az abban levő anyagok értékét. A jelenlegi valamennyi nikkel-, réz- és ezüstpénz

— A FORGALMIADÓ REGISZTEREK LÁTAMOZÁSA APRILIS 1-ÉN KEZDŐDIK. A pénzügyminiszterium rendeletet adott ki a forgalmi adótörvény alapján rendszeresített üzleti kimutatás, (speciális regiszter) láttamozásának megkezdéséről. Rövid idővel ezelőtt ugyanis az a téves hír jelent meg a pénzügyi rendeletről, hogy ezeknek a regisztereknek előzetes láttamozása felbőlyegzése már január 1-én megkezdődik. A pénzügyminiszterium most nyomatékosan figyelmezteti az érdekelteket, hogy a láttamozás az új költségvetési év elejétől, azaz április 1-től kezdődik.

— Csehszlovákiában megkönnyítik a borbevitelt. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszterium tárgyalást kezdett a Bucurestiben tartózkodó csehszlovákiai gazdasági megbízottakkal a romániai borok Csehországba való bevitelének megkönnyítése végett. A cseh kormány kilátásba helyezte, hogy leszállítja a bor beviteli vámját, mert lehetővé akarja tenni, hogy tőlünk minél több bor kerüljön Csehszlovákiába. Az árak ugyanis nagyon kedvezőek, mert a ma érkezett hivatalos jelentés szerint pl. a focsani- és odobesti-i fajborok ára literenkint 4 lej. A földművelésügyi miniszteriumban speciális bizottság foglalkozik a szőlészeti ujjászervezésével és tegnap tartott ülésén tárgyalta az erről szóló törvényjavaslatot.

— A diciosanmartini nitrogén-gyár eladása. Érdekes tranzakcióról beszélnek napok óta szak-körökben. Még a háború alatt, 1916. májusában történt, hogy a Magyar Általános Hitelbank és a Kereskedelmi Bank együttesen megalakították a „Nitrogén” Műtrágya és Vegyipari Részvénytársaságot, amely Diciosanmartinban működött. Már évekkel ezelőtt megnyilvánult az az éh, hogy a vállalat román keznek adassék át. Az erre irányuló tárgyalások 1931. azaz a devizazárlat óta elsősorban valutáris nehézségekbe ütköztek. Értesülésünk szerint megfelelő megoldást találtak arra, hogy a Nitrogén Műtrágya és Vegyipar diciosanmartini gyárát, illetve a majoritási részvényeit román érdekeltségűeknek adják el. A román pénzesport képviselői a múlt héten Budapesten tartózkodtak és az elkészült szerződés-tervezetekkel visszautaztak Bucurestibe. A tranzakció előreláthatólag sikerrel bonyolódik le.

Az Aradi Közlöny

Budapestben a következő újság-áruseknál kapható:

- A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
- A „Cariton” szálloda újságárusánál.
- A Keleti pályaudvar főszarnokában levő nagy újság-bódében.

fémértéke 521 millió 400 ezer lej és ezt ezután 303 millió lejjel szállítják le, tehát az anyagban 218 millió 400 ezer lejt takarít meg az állam. A pénzek előállításával is 600 millió lejt takarít meg az államkincstár és ebből új 50 és 200 lejeseket fognak veretni. Az új törvény alapján 3800 millió lejről 4820 millió lejjel, tehát csupán ezer millió lejjel emelik az állam által kibocsátandó lémpénzt.

Ez a kibocsátás egyáltalán nem érinti a most forgalomban lévő 500 lejes és 1000 lejes bankjegyeket, mert azokat a Nemzeti Bank hozta forgalomba és azoknak mennyisége nem változik.

A nikkel, a réz és ezüst váltópénzeknek egymillió lejjel való felemelése is teljesen az 1929. évi pénzügyi törvényen alapszik, amely erre felhatalmazást adott, de az állam mostanig nem használta ki ezt a törvényes felhatalmazást. A törvényjavaslat arra is rámutat, hogy a romániai lakosság pénzfelvevő képessége kedvezőbb, mint más országoké, mert a jelenleg forgalomban levő 3820 millió lej váltópénzből — figyelembe véve azt, hogy 18 millió Románia lakossága — átlag egy lakosra 207 lej számítható. A törvényjavaslat, amely mindössze négy szakaszból áll, pontosan részletezi, hogy ezután hány darab 25 banis, 50 banis, 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 és 200 lejes nikkel-, réz- és ezüstpénz kerül forgalomba.

— Aradra még nem érkezett meg az adóvállomási iverk benyújtásának elhalasztásáról szóló rendelet. A bucaresti-i Rador sajtóiroda jelentése alapján a tegnapi lapok közölték, hogy azoknak, akiknek január 31-ig kellett volna az adóvállomási iverket benyújtani, február 15-ig adott haladékot a pénzügyminiszterium. Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság ezután értesíti az érdekelteket, hogy Aradra szerda délutánig semmiféle rendelet nem érkezett az adóvállomási iverk benyújtásának elhalasztásáról.

Egy tavaszi utazás a Földközi tengeren a csodával határos!

Vegyen részt az ezévi HAPAG Földközi tengeri utazáson a MILLWAUKEE motoros hajóval.

Tavaszi középtengeri utazás
Hamburg-Venécia, febr. 19.-márc. 10. 350 RM-től

Nagy keleti utazás
Venécia-Genova, márc. 11.-ápr. 8. 450 RM-től

Második keleti utazás
Genova-Venécia, ápr. 4.-22. 360 RM-től

Görög-, törökországi és feketefengeri utazás
Venécia-Genova, ápr. 28.-máj. 12. 375 RM-től

Utazás a középtenger nyugati vidékeire
Genova-Hamburg, máj. 14.-jun. 2. 385 RM-től

Elszállásolás, ellátás, kirándulások, szórakozások mind elsőrendű kivitelben.

Jelentkezés, információ, prospektus:

Hamburg-Amerika Linie S. A. R. képviselőténél:

Künstler Vizum- és Utazási-irodában

Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

95 bani

Tagadhatatlanul nem nagy összeg, de mégis magában foglalja egy kilogramm benzín önköltségi árát, a termelési költségeket, sőt tiszta nyereséget is beleértve. Önmagában véve tehát egy kilogramm benzín 95 baniba kerül és mégis, mire például a bucarestii detailkereskedőhöz eljut, ezért a benzínért a fogyasztónak több, mint a tízszeresét, kerekén tíz lejt kell fizetnie. Miért?

A petroleumtermelők szövetségének a királyhoz és a pénzügyminiszterhez benyújtott memorandum adja meg a választ erre a kérdésre. A memorandum szerint annak a kilogramm benzinnak, amelynek tulajdonképeni értéke még az egy lejt sem éri el, 7 lej 88 bani az adója; Bucurestig való szállítási költsége és a kazán díja kilogrammonként 37 bani; az engros kereskedőtől a detail kereskedőig való szállítási költsége 10 bani; egyéb illetékekre menő költsége 70 bani; összesen tehát 9 lej 5 bani, úgy, hogy a 95 banis benzín végül is 10 lejes áron kerül forgalomba.

Ezt a kimutatást terjesztette a petroleumtermelők szövetsége az illetékesek elé, rámutatva arra, hogy a petroleumipar jelenleg évente másfél-milliárd lejt adót fizet és ez a jelentékeny adóteher — amint az a fentiekből is kitűnik — természetesen a fogyasztóra hárul. Nem tartja valószínűnek a petroleumtermelők szövetsége, hogy a petroleum-monopol bevezetése után az államnak ebből a termékből származó jövedelme emelkedne, abban az esetben pedig ha mégis jövedelem növekedést kívánának elérni, ez nem történhetne másképp, mint a petroleum-illetékek emelésével, ami viszont egyrészt: újabb terheket jelentene a lakosság számára, másrészt pedig: önkéntelenül maga után vonná a petroleum-termékek fogyasztásának csökkenését.

Ezek tehát a petroleum-vállalatok érvei. Lehetőséges, hogy a pénzügyminiszter figyelembe veszi őket, de könnyen megtörténhetik az is, hogy ennek ellenére megvalósítja a petroleum-monopoliumot. Ettől függetlenül azonban egy elvi megállapítást lehet tesztözni: Nem mondható helyesnek és egészségesnek egy olyan rendszer kifejlesztése, amely olyan adókat és illetékeket kíván egy árucikkre bevezetni, amelyek több, mint tízszeresét teszik ki az áru értékének. Nem mondható normálisnak már a jelenlegi helyzet sem, amely mellett a petroleumnál a detail árak 64, a motorinnál 76, a nyersolajnál 31 százaléka adóra megy.

Ha az államnak jövedelmekre van szüksége, ezeket kétségtelenül elő kell teremteni, ha a költségvetést egysúlyba kell hozni, ezt valóban meg kell valósítani. De ügyelni kell arra, hogy a fogyasztóra ne hárítsanak újabb terheket, ne maga az állam legyen az, amely áremelést idéz elő és, amely problematikussá teszi egyes rétegek — a jelen esetben a petroleum eladásával foglalkozó kereskedők és egyben adóalanyok — egzisztenciáját. Talán mégis helyesebb az a megoldás, amelyet a petroleumtermelők szövetsége ajánl: segítsék elő a petroleumszállítás megkönnyítését, a külföldi piacok megszerzését, mert ez a forgalom növekedését vonja maga után. A forgalom emelkedésével pedig együtt jár az adóbevételek szaporodása, úgy, hogy — egy gond nélkülű atmoszférában — eljuthatunk egyszer talán oda is, hogy megszűnjék az a különös és természetesen nem nagyon mondható helyzet, amely mellett a 95 banis petroleumot detailban 10 lejtért kell árulni.

— Mégis átalakítják az egyenesadóról szóló törvényt. Bucuresti jelentés szerint a betegesen fekvő Slavescu pénzügyminiszter lakásán Lazeanu és Procopiu miniszteri vezérigazgatók tanácskoztak a miniszterrel, aki véleményt kért tőlük az egyenesadó-törvény reformálásáról, mert Slavescu mégis át akarja alakítani a jelenlegi egyenesadó rendszert.

— A kereskedelmi minisztérium áellenőrző rendeletének végrehajtása. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi minisztérium hivatalosan közli, hogy az árucikk árának ellenőrzéséről szóló legutóbbi rendeletét egyes körök félremagyarázták. A helyzet tisztázása céljából a minisztérium figyelemzteti az érdekelteket, hogy árdragítási esetekben az illetékes hivatali közegek csak a most érvényben levő spekulatortörvény alapján járhatnak el.

POMPIER

a legjobb és legolcsóbb tűzoltó készülék

BUCURESTI, Str. Carol No. 24.

Telefon 3-23-48.

Valószínűleg meghosszabbítják a magánalkalmazottak bejelentésének időpontját

Az ország egész közvéleménye feszült figyelemmel várja a nemzeti ipar védelméről szóló törvény végrehajtási utasítása alapján kitöltendő bejelentőlapoknak a kereskedelmi minisztériumhoz való benyújtását. Erről a fontos kérdéstről megemlékezik az Argusnak szerdán Aradra érkezett száma, amely

megállapítja, hogy a Monitorul Oficialban elkésve jelent meg a törvény végrehajtási utasítása, tehát technikai okokból el kellene halasztani a kérdőívek benyújtását.

A cikk szerint lehetetlenség lesz február 1-ig benyújtani a kimutatásokat, mert hiszen magukat a kérdőíveket is elkésve bocsájtotta ki a kereskedelmi minisztérium, úgy hogy az ipari és kereskedelmi cégek egyrésze még most sem bírta az íveket beszerezni. *A legnagyobb iparvállalatok vezetői illetékes helyen interviúzták, hogy a február 1-ig szóló benyújtási határidőt a minisztérium meghosszabbítsa.*

= Leegyszerűsítették a CFR áruvásárlásainak és más rendelkezéseinek fizetését. Mint Bucurestiből jelentik, a CFR vezérigazgatósága most hozta nyilvánosságra azt a hivatalos beosztást, amelynek alapján leegyszerűsíti áruvételből és más megrendelésekből származó tartozásainak kiegyenlítését, ha azok esetenként nem haladják meg a 30 ezer lejt. Az új rendelet alapján 30 ezer lejtig azonnal kifizetik a külpénztárak és a vasuti igazgatósági kirendeltségek a fizetési utalványok összegeit: holott mostanig az általános pénztár fizette ki ezeket, de csak 20 ezer lejtig alul és csak a fennmaradó 10 ezer lejt fizethették ki a külpénztárak. De a 30 ezer lejtig fizetési utalványt a külpénztárak csak akkor fizethetik ki azonnal, ha az egyedüli megrendelésen alapszik. Az esetben, ha ugyanazon cégnek, illetve személynek több követelése van 30 ezer lejtig felül, akkor havonta maximálisan csak 30 ezer lejt fizethetnek ki a külpénztárak, a többi követelési összegeket pedig a vasutigazgatóság beállítja a fizetési táblázatba és a CFR központi vezérigazgatóságának pénzügyi tanácsához terjeszti fel kiutalás céljából.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** ::: szó 2 lei. :::
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„Napos oldal” jelígre levél van. Kérem a fiókiadóhivatalban átvenni.

„LENKE”. Köszönöm, nagyon kedves. Szeretettel sokat. Soha! Szenvedek. Visszontárlhatom-e? 519

„ELNI AKAROK” jelígre levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalban, kérem sürgősen átvenni. 520

ALKALMAZÁS.

ÜGYES fiatal mindenféle felvétetik. Piatja Avram Iancu 10., I. em. Kürt. 524

VIZONDOLALO és hajvágó munkást, ugyancsak kezdőt is teljes Pirosky-szaloni. 523

Jóbizonyítvánnyal rendelkező ügyes mindenféle szobalelátást keresek február 1-re. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 320

KOMOLY fiatalember összes irodai munkálatokban teljesen jártas, beltéri nyelveket bírja, bármilyen állást azonnal beöltöthet. „Alapos munkakerő” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 416

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 31.

Bucuresti. 13: Vizálás. 13.30: Hanglemezek. 14: Hírek. 14.40: Könnyű zene lemezek. 18: A rádiózenekar szórakoztató hangversenye. 19: Időjárásjelentés, hírek. 19.15: Rádiózenekar. 20: Előadás. 20.35: Közvetítés az Operaházból. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: A tudomány műhelyéből. (Felolvasás). 11.45: Mit nézzünk meg vasárnap. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Országos Postászenekar. 14.30: Barabás Lidia hegedű, H. Csighy Ella énekel zongorakísérettel. 17.10: Magyar Robinsonok. 18: „Az okszerű takarmányozás”. 18.35: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 19.50: Angol nyelvoktatás. 20.20: Hanglemezek. 21: Karafiáth Jenő dr. turisztikai felolvasása. 21.35: 21.55: A milánói Scala színház műsorának közvetítése. Mascagni: „Nero”. Dalmi 3 felvonásban. — Bécs. 13: Lemezek. 14.10: Német operák lemezei. 17.10: Operaénekesek operett- és filmlemezei. 17.55: Bécsi farsangi hagyományok. 18.20: Zopf Emil zongorázik. 20.45: 1925—1929. divatos dalai. Rádiózenekar. Utána: Schieder-jazz a Palmhof-kávéházból. — Belgrád. 12: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 18: Sztalin Vladimir hegedű. 21: Isserlis Gyula saját műveiből zongorázik. 21.30: Szimfonikus hangverseny. Utána 24-ig: Lemezek. — Berlin. 18.30: Lange: Táncszvit. Változatok szvitje hegedűre és zenekarra. 19.05: Dalok és versek. 19.40: Riport az önműködő telefon készítéséről. 20: Haydn: G-dur fuvola- és zongoraszonáta. 21.10: Táncest. 23: Hírek. 23.20: München. — Deutschlandsender. 7.15: Torna. 7.35: Vidám lemezek. 17: A Jahn- és Moaz-zenekarok vidám üdültája. 18.50: Bordonok lemezek. 21.50: Táncczene az Océanon tülről. Közvetítés New-Yorkból. Utána: Hamburg. — Königsberg. 17: Rádiózenekar. 20.10: Ifjúsági ének. 20.40: Berlin. 21: Hírek. 21.15: Könnyű lemezek. 22: Bormann: A Bach-család, zenei hangulatkép. 23: Hírek. 23.20: München. Utána: Táncczene. — Kassa. 13: Lemezek. 14: Magyar hírek. 21.50: Rádiózenekar. — Milano. 18.10: Énekverseny. 20.15: Hírek idegen nyelveken. 21: Lemezek. 21.45: Lemezek. 22: Mascagni: Nero, opera. — Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 13.10: Lemezek. 13.30: Lemezek. 14.45: Német és magyar hírek. 14.55: Prága. 16.55: Katonazene. 18.20: Egen csellóművész játéka. 19: Magyar műsor. 20.30: Katonazene. 21.50: Fischer F. hegedű. 23.15: Magyar hírek. Utána: Prága. — Varsó. 7.45: Egyházi ének. 13.10: Dalok. 13.30: A filharmonikusok hangversenye. 16.45: Katonazene. 19.15: Bécsi zene lemezek. 20: Hárfa, énekkar. 21.05: Könnyű zene. 23.15: Táncczene.

PÉNTEK, FEBRUÁR 1.

Bucuresti. 13.30: Hanglemezek. 14.40: Hanglemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20: Előadás. 20.20: Hanglemezek. 21.10: Szimfonikus hangverseny az Operaházból. 23.10: Hanglemezek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11.20: Időszéri apróságok. (Felolvasás). 11.45: Ifjúsági közlemények. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. 14.30: Dénes József és cigányzenekara. 17.10: A rádió diákfélőrája. 18.05: Magyaros stílusban épül meg a májusban nyíló Nemzetközi Vásár. 18.30: Bertha István szalonzenekara. 19.55: A svájci Alpok szépsége. Choinoky Jenő dr. egyetemi tanár előadása. 20.30: Molnár Alice hegedű zongorakísérettel. 21.15: Sportközlemények. 21.30: Szimfoniadala a Stúdióban. 22.25: Az 1. honvédegyalozred zenekara. Utána: Sári Elemér és cigányzenekara. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 16.40: Beethoven programzeneje lemezekkel. 17.10: Lemezek. 18.10: Franck: A-dur hegedű- és zongoraszonáta. 18.40: Testnevelési szemle. 19.05: Osztrák várak. 20.05: Hírek. 20.30: Bécsi szimfonikusok Malnardi csellóval. Utána: Rádiózenekar. Könnyű zene. 1—2: Osztrák tánczene lemezek. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 12.50: Lemezek. 13: Zenekar. 17.30: Mitrovics Boldizsár énekel. 18: Lemezek. 21.20—24: Rádiózenekar. — Deutschlandsender. 7.35: Vidám lemezek. 11: Woitschach-zenekar. 20: Szórakoztató zene. 21.10: A sikonyhóban, vidám est a sielestről dalkal és zenével. 24—1: Lemezek. — Köln. 17: Zenekar Vogt énekessel. 18: Könnyű zene. 18.30: Riport egy ezüstrókatelepről. 18.45: Schubert: Zongora és hegedűkettős. 20: Olasz szórakoztató zene. 22: Rádiózenekar. 24—1: Híres tánczenekarok lemezei. — Königsberg. 17: Könnyű- és tánclemezek. 18.25: Szopránadatok. 20.30: Vidám félóra Jacoby Gusztávval. 21.10: Strauss Jánostól Küneke Edéig, vidám zeneest Heidebach szoprán és Wittrisch tenorral. A szünetben 22: Zenei csevegés. 23: Hírek. — Leipzig. 19.20: Rádiózenekar. 20.40: Grabbe darabjának ismertetése. 22: Grabbe: Hie Welf! Hie Waibling dráma a Hohenstaufok életéből. 23.15: Hírek. Sport. 23.35: Vidám kamarazene. Schnabel: C-dur gitár- és vonósötös. Kassmeier: Népdalok vonósnégyesre. A zeneszámok előtt és között Goethe- és Keller-idézetek. Utána: Hamburg. — Róma. 20.10: Lemezek. 21.45: Hangverseny. — Pozsony. 14.45: Német és magyar hírek. 16.55: Rádiózenekar. 19: Magyar műsor bemondás szerint. 20.10: Lemezek. 20.30: Pout-schrammelzenekar. 21.05: Orosz vegyeskar. 21.30: Kassa. 23.25: Magyar hírek.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

WERTHEIM szekrény 4-es számú, alig használt, eladó. Szabó, Páncota. 378

RÉVALI LEX CON teljes mű, eladó. Szabó, Páncota. 374

Hó és sárcipők szakcsere javítása (talp-sarok 40 lejtől).

Rossz villanygökök és zseb ámpaelemek becsereése u. akra. Használt varrógépek, kerékpárok vétele, eladása és javítása. Törött üveg és porcelán tárgyak vizálló ragasztása. Zseblámpa-elem 5 lejtől. MOTORICA műszerésznel Arad, Calea Banatului 8. 202

Perzsaszőnyegeket, varrógépet, írógépet, aranyat, ezüstöt, márkás porcelánt, festményeket keresek sürgősen megvételre. Comissio, Dacia kávéház mellett. 4925

Felh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ALKALMI AJANDEKOK

legolcsóbban, klub garnitúra 4500, bőr garnitúra 8500, uri szoba 6000, Soudberli vitrinek, 8 ajtó tükrös szekrény, ebédliók, Singer varrógépek 1500 lejtől, konyha kredencok 750 lejtől, csillárok, valódi és beltéri perzsaszőnyegek, fehér leányzóba, dísztárgyak, ezüst tálcák, festmények, tükrök, porcelán és kristály tárgyak stb. Comissio biz. üzlet, Reg. aria 13. Zálogtárgyakra a legmagasabb árakat csak az általunk képviselt tmszoaral zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet Bul. Rege Maria 13. Dacia mellett. 4689

ELLÁTÁS

ISKOLAS urileányka 12—14 éves, magános izr urinónál teljes ellátással felvétetik. Cim a kiadóban. 621

TISZTA MOSOTT RONGYOL gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

ÜZLETEK.

Milliók tőkés, többszörösen kipróbált szezonüzlethez kerestetik. „Vállalkozó” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 256

BRISTOL...
BRISTOL...
BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12. — pengőért